

**EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE**

Rodyklė :

Dėl Direktyvos 2014/24/ES išimčių:

- pasiūlymo atmetimo dėl pasitelktų subrangovų – 1. [C-395/18](#)
- specialiųjų paslaugų išimčių – 2. [C-11/2019](#)
- teikiant papildomas viešąsias paslaugas – 4. [C-796/18](#)
- viešojo sektoriaus subjektų bendradarbiavimo susitarimo – 5. [C-429/19](#)
- atlygintinės sutarties reikšmės, kai konkurse gautas pasiūlymas už 0 Eur – 8. [C-367/19](#)

Dėl Direktyvos direktyvos 2014/23, koncesijos sutarčių suteikimo:

- perkančiosios organizacijos teisė laisvai organizuoti koncesininko atrankos procedūrą – 12. [C-835/19](#)
- korekcinių priemonių taikymo (*self cleaning*) – 6. [C-472/19](#)
- taikomos kartu su 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose (durininkų, priėmimo ir įėjimų apsaugos paslaugų) – 9. [C-521/18](#)

Dėl peržiūros direktyvų taikymo (Direktyvos 92/13/ES, Direktyva 89/665/ES):

- baudų taikymo perkančiajai organizacijai ir konkurso laimėtojai – 3. [C-263/19](#)

Dėl Direktyvos 2004/18/EB, taikymo sritis - viešieji pirkimai transporto paslaugų srityje:

- bendradarbiavimo pagal „atsakingos savivaldybės modelį“ – 7. [C-328/19](#)

Dėl Direktyvos 2000/35/EB, taikymo sritis - kova su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius:

- viešojo darbų pirkimo sutarties kvalifikavimo kaip komercinio sandorio – 10. [C-299/19](#)

Dėl Direktyvos direktyvos 2002/22/EB , taikymo sritis - universalios paslaugos, susijusios su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis

- skaidrumo, mažesnio rinkos iškraipymo, proporcingumo ir nediskriminavimo principų – 11. [C-49/2019](#)

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

1. Teisingumo Teismo 2020 m. sausio d. prejudicinis sprendimas byloje Tim SpA – Direzione e coordinamento
Vivendi SA

C-395/18

<...> „Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalies a punktą valstybės narės gali numatyti, kad perkančioji organizacija turi teisę ar pareigą pašalinti iš procedūros ekonominės veiklos vykdytoją, kuris pateikė pasiūlymą dėl dalyvavimo viešojo pirkimo procedūroje, kai konstatuota, kad šios direktyvos 18 straipsnio 2 dalyje numatytų pareigų (pirkimų principų) neįvykdė vienas iš šio veiklos vykdytojo pasiūlyme nurodytų subrangovų“ <...>

Bylos esmė:

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Direktyvos 2014/24/ES – 18 straipsnio 2 dalies, 57 straipsnio 4 dalies neprivalomųjų pašalinimo iš viešojo pirkimo procedūros pagrindų – kai subrangovas nevykdo aplinkos, socialinės ir darbo teisės srityse nustatytų pareigų. Italijos Viešųjų pirkimų kodekso 80 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad konkurso dalyvis automatiškai pašalinamas iš procedūros ir negalimos jokios išimtys, o perkančioji organizacija neturi teisės reikalauti, kad konkurso dalyvis pakeistų subrangovą arba atsisakytų jį pasitelkti.

Pirma, kalbant apie Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalies a punkto kontekstą ir šios direktyvos bendrą sistemą, reikia pažymėti, kad šioje nuostatoje aiškiai nurodomas minėtos direktyvos 18 straipsnio 2 dalyje numatytų pareigų nevykdymas, t. y. aplinkos, socialinės ir darbo teisės srityse taikomos pareigos.

Teisingumo Teismas nusprendė, kad Italijos Respublika, pratęsdama automagistralės A12 Livornas–Čivitavekija atkarpos tarp Livorno ir Čečinos (Italija) koncesijos terminą nuo 2028 m. spalio 31 d. iki 2046 m. gruodžio 31 d., nepaskelbusi skelbimo apie konkursą, neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 2004/18/EB 2 ir 58 straipsnius.

Pastabos:

Direktyva 2004/18/EB 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo

Direktyvos 2014/24 18 straipsn is „Pirkimų principai“ taikytini „bendrosioms“ viešojo pirkimo sutarčių

**EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE**

Teisingumo Teismas konstatavo, kad pagal 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų 57 straipsnio 4 dalies a punktą nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos perkančioji organizacija gali ar net privalo pašalinti iš sutarties sudarymo procedūros pasiūlymą pateikusių ekonominės veiklos vykdytoją, kai šios direktyvos 57 straipsnio 4 dalies a punkte nurodytas pašalinimo pagrindas nustatytas dėl vieno iš šio veiklos vykdytojo pasiūlyme nurodytų subrangovų. Tačiau pagal šią nuostatą, siejamą su šios direktyvos 57 straipsnio 6 dalimi, ir proporcingumo principą draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos toks pašalinimas taikomas automatiškai. sudarymo procedūroms.

Teisingumo Teismas nurodė, kad šiuo atžvilgiu Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalies a punktas numato šios direktyvos bendrą sistemą, kad šioje nuostatoje aiškiai nurodomas minėtos direktyvos 18 straipsnio 2 dalyje numatytų pareigų nevykdymas, t. y. aplinkos, socialinės ir darbo teisės srityse taikomos pareigos. Pagal Direktyvos 2014/24 bendrą sistemą, t.y. laikantis svarbiausių viešųjų pirkimų principų: vienodo požiūrio, nediskriminavimo, skaidrumo, proporcingumo taikymo sritį arba dirbtinai apriboti konkurenciją, valstybės narės privalo užtikrinti nacionalinių teisės aktų nuostatas pagal pačią minėtos direktyvos 18 straipsnio 2 dalies formuluotę.

Bylos nuoroda:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=82F56C812A9440578C97B18824E94DF7?text=&docid=217864&pageIndex=0&doclang=LT&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4668355>

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

2. Teisingumo Teismo 2020 m. vasario 6 d. prejudicinis sprendimas byloje Azienda ULSS n. 6 Euganea
prieš PIA Opera Croce Verde Padova

C-11/2019

<...> Dėl Direktyvos 2014/24 ir Direktyvos 2004/17/EB (dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo), sudarant palankesnes sąlygas mažųjų ir vidutinių įmonių (toliau – MVI) dalyvavimui viešuosiuose pirkimuose, ir kad perkantiesiems subjektams būtų suteikta galimybė geriau pasinaudoti viešųjų pirkimų teikiamomis galimybėmis siekiant bendrų visuomenės tikslų. Taip pat reikia išaiškinti svarbiausias sąvokas ir koncepcijas, kad būtų užtikrintas teisinis: <...> iš suformuotos jurisprudencijos matyti kad nacionalinės teisės aktuose nustatyti apribojimai neturi viršyti to, kas būtina atitinkamam tikslui pasiekti.<...>

Bylos esmė:

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teisingumo Teismo procedūros reglamento 99 straipsnis – Viešieji pirkimai – Direktyva 2014/24/ES – 10 straipsnio (h) punktas – 12 straipsnio 4 dalis – Specialios išimtys paslaugų pirkimo sutarčių atveju – Civilinės gynybos, civilinės saugos ir pavojaus prevencijos paslaugos – Ne pelno organizacijos ar asociacijos – Ligonių vežimo nesant skubos ir skubos atvejais paslauga – Nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias reikalaujama teikti prioritetą perkančiųjų organizacijų partnerystei – Valstybių narių laisvė pasirinkti paslaugų teikimo būdą 2017 m. Euganea vietos socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros įstaiga Nr. 6 (Italija) (toliau – AULSS Nr. 6) paskelbė konkursą dėl pacientų, kuriems atliekamos hemodializės procedūros, vežimo greitosios medicinos pagalbos automobiliais paslaugos teikimo. Konkurso laimėtojas turėjo būti nustatytas remiantis ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo kriterijumi ir su juo turėjo būti sudaryta penkerių metų trukmės sutartis su galimybe pratęsti vieniems metams.

Pastabos:

Direktyva 2014/24 neįpareigoja valstybių narių naudoti viešųjų pirkimų procedūras, ji taip pat negali jų įpareigoti sudaryti vidaus sandorio, kai tenkinamos 12 straipsnio 1 dalyje nustatytos

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

Kai tenkinamos tokios partnerystės sudarymo sąlygos, pagal Regiono įstatymą Nr. 26/2012 reikalaujama sudaryti Direktyvos 2014/24 12 straipsnio 4 dalyje ir Italijos viešųjų sutarčių kodekso 5 straipsnio 6 dalyje numatytą susitarimą su patvirtinta viešąja įstaiga, taigi nėra reikalo sudaryti viešojo pirkimo sutarties ar ją sudaryti taikant supaprastintą tvarką, nustatytą šios direktyvos 10 straipsnio (h) punkte ir minėto kodekso 17 straipsnio 1 dalies (h) punkte. Croce Verde įrodinėjo, kad ji yra ne paprasta pagal privatinę teisę įsteigta savanorišką veiklą vykdanči asociacija, bet ekonominės veiklos nevykdanči viešoji įstaiga, konkrečiai – IPAB. Be to, ji daugiau nei šimtmetį teikia medicinos pagalbą Padujos (Italija) teritorijos gyventojams, iš esmės užtikrindama sužeistųjų ir ligonių vežimą nesiekiant pelno.

sąlygos (Sprendimo Irgita 46punktas).

Vis dėlto valstybių narių laisvė pasirinkti, jų nuomone, tinkamiausią darbų atlikimo ar paslaugų teikimo organizavimo būdą nėra neribota.

Viešojo pirkimo sutarčių sudarymo taisyklių taikymo išimtis apima pagalbos teikimą greitosios pagalbos automobilyje pacientams, kuriems reikalingas skubus gydymas, kai ją teikia skubios pagalbos specialistas ir (arba) paramedikas, kuriai priskirtinas BVPŽ kodas 75252000-7

Teisingumo Teismui pateikti 2 klausimai:

Dėl pirmojo klausimo:

Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/24 10 straipsnio (h) punktą ir 12 straipsnio 4 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal juos draudžiamos regiono teisės nuostatos, kuriose viešojo pirkimo sutarties sudarymas siejamas su aplinkybe, kad viešojo sektoriaus subjektų partnerystė neleidžia užtikrinti ligonių vežimo nesant skubos paslaugos teikimo.

Pagal šią nuostatą perkančiųjų organizacijų partnerystė galima, tik jei sutartyje nustatomas ar įgyvendinamas dalyvaujančių perkančiųjų organizacijų bendradarbiavimas, siekiant užtikrinti, kad viešosios paslaugos, kurias jie turi suteikti, būtų teikiamos siekiant bendrų jų tikslų, jei toks bendradarbiavimas įgyvendinamas vadovaujantis vien su viešuoju interesu susijusiais motyvais ir jei dalyvaujančios perkančiosios organizacijos atviroje rinkoje vykdo mažiau kaip 20 % veiklos rūšių, kurias apima bendradarbiavimas.

Teisingumo Teismas į pirmąjį klausimą atsakė, kad valstybių narių laisvė pasirinkti paslaugų teikimo būdą, kuris patenkintų jų interesus, joms mutatis mutandis leidžia viešojo pirkimo sutarties sudarymą sieti su perkančiųjų organizacijų partnerystės negalimumu, jeigu paisoma Direktyvos 2014/24 12 straipsnio 4 dalyje nustatytų sąlygų. Taip pat perkančiosios organizacijos gali tenkinti savo poreikius, kiek tai susiję su civilinės gynybos, civilinės saugos ir pavojaus prevencijos paslaugomis,

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

siekiant sudaryti sutartį su ne pelno organizacijomis ar asociacijomis, suteikia galimybę pirmenybę teikti supaprastinta tvarka sudaromai sutarčiai.

Šiuo klausimu reikia priminti, kad minėtos direktyvos 10 straipsnio h punktas turi būti aiškinamas taip, kad jame numatyta viešojo pirkimo sutarčių sudarymo taisyklių taikymo išimtis apima pagalbos teikimą greitosios pagalbos automobilyje pacientams, kuriems reikalingas skubus gydymas, kai ją teikia skubios pagalbos specialistas ir (arba) paramedikas, kuriai priskirtinas BVPŽ kodas 75252000-7 (gelbėjimo paslaugos), ir vežimą greitosios medicinos pagalbos automobiliu teikiant kvalifikuotą priežiūrą, kuriam priskirtinas BVPŽ kodo 851400-3 (greitosios pagalbos paslaugos), su sąlyga, kad, kiek tai susiję su pastarąja paslauga, vežimą faktiškai vykdo tinkamą kvalifikaciją teikti pirmąją pagalbą turintis personalas, o pacientui kyla pavojus, kad jį vežant gali pablogėti jo sveikatos būklė (2019 m. kovo 21 d. Sprendimo Falck Rettungsdienste ir Falck, C-465/17, EU:C:2019:234, 51 punktas). Be to, tam, kad būtų galima taikyti šią išimtį, reikia, kad greitosios pagalbos paslaugas teiktų ne pelno organizacijos ar asociacijos, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, ir turi būti aišku, kad būtina skubi pagalba (2019 m. birželio 20 d. Nutarties Italy Emergenza ir Associazione Volontaria di Pubblica Assistenza „Croce Verde“, C-424/18, EU:C:2019:528, 28 punktas).

Teisingumo Teismas nutarė, kad Direktyvos 2014/24 10 straipsnio h punktą ir 12 straipsnio 4 dalį reikia aiškinti taip, kad jais nedraudžiamos regiono teisės nuostatos, pagal kurias viešojo pirkimo sutarties sudarymas siejamas su aplinkybe, kad viešojo sektoriaus subjektų partnerystė neleistų užtikrinti ligonių vežimo nesant skubos paslaugos teikimo, jeigu etape iki viešojo pirkimo sutarties sudarymo pasirinktu atitinkamu paslaugų teikimo būdu paisoma vienodo požiūrio, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų

Dėl antrojo klausimo:

Savo antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/24 10 straipsnio (h) punktas ir 12 straipsnio 4 dalis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamos regiono teisės nuostatos, kuriose perkančioji organizacija įpareigojama motyvuoti pasirinkimą sudaryti sutartį dėl ligonių vežimo nesant

(gelbėjimo paslaugos), ir vežimą greitosios medicinos pagalbos automobiliu teikiant kvalifikuotą priežiūrą, kuriam priskirtinas BVPŽ kodo 851400-3 (greitosios pagalbos paslaugos), su sąlyga, kad, kiek tai susiję su pastarąja paslauga, vežimą faktiškai vykdo tinkamą kvalifikaciją teikti pirmąją pagalbą turintis personalas, o pacientui kyla pavojus, kad jį vežant gali pablogėti jo sveikatos būklė (2019 m. kovo 21 d. Sprendimo Falck Rettungsdienste ir Falck, C-465/17, EU:C:2019:234).

**EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE**

skubos paslaugos teikimo organizuojant viešųjų pirkimų konkursą, o ne tiesiogiai pavesti paslaugų teikimo vykdymą, sudarant susitarimą su kita perkančiąja organizacija.

Visų pirma Direktyvos 2014/24 10 straipsnio h punktu ir 12 straipsnio 4 dalimi, negalima drausti regiono teisės nuostatų, kuriomis perkančioji organizacija įpareigojama įrodyti, kad netenkinamos šių nuostatų taikymo sąlygos.

Teisingumo Teismas nurodė, jog Direktyvos 2014/24 10 straipsnio h punktas ir 12 straipsnio 4 dalis turi būti aiškinami taip, kad jais nedraudžiamos regiono teisės nuostatos, pagal kurias perkančioji organizacija įpareigojama motyvuoti pasirinkimą sudaryti sutartį dėl ligonių vežimo nesant skubos paslaugos teikimo organizuojant viešųjų pirkimų konkursą, o ne tiesiogiai pavesti paslaugų teikimo vykdymą, sudarant susitarimą su kita perkančiąja organizacija.

Bylos nuoroda:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=223402&pageIndex=0&doclang=lt&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=262521>

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

3. Teisingumo Teismo 2020 m. gegužės 14 d. prejudicinis sprendimas byloje T-Systems Magyarország Zrt.
prieš

C-263/19

„<...>Direktyvos 89/665 2e straipsnio 2 dalis, Direktyvos 92/13 2e straipsnio 2 dalis, Direktyvos 2007/66 19–21 konstatuojamosios dalys, Direktyvos 2014/25 12, 113, 115 ir 117 konstatuojamosios dalys, 1 straipsnio 2 dalis ir 89 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos nedraudžiamos nacionalinės teisės normos, pagal kurias vykstant priežiūros institucijos ex officio pradėtai peržiūros procedūrai leidžiama atsakomybę už pažeidimą taikyti ir baudą skirti ne tik perkančiajai organizacijai, bet ir konkurso laimėtojui, su kuriuo sudaryta vykdoma viešojo pirkimo sutartis.<...>“

Bylos esmė:

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Viešojo pirkimo sutarčių sudarymo pagal Direktyvos 2014/24/ES – 1 straipsnio 2 dalį, 72 straipsnį, Direktyva 2014/25/ES – 1 straipsnio 2 dalį ir 89 straipsnį – Peržiūros procedūros sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis – Direktyva 89/665/EEB – 2e straipsnio 2 dalį – Subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir telekomunikacijų sektoriuje, vykdomų pirkimų procedūros – Direktyva 92/13/EEB – 2e straipsnio 2 dalį – Baigiant viešojo pirkimo procedūrą sudarytos sutarties pakeitimai – Naujos viešojo pirkimo procedūros nevykdymas – Perkančiajai organizacijai ir konkurso laimėtojui, su kuriuo sudaryta viešojo pirkimo sutartis, skirtos baudos – Proporcingumo principas

Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant T-Systems Magyarország Zrt. – riboto konkurso laimėtoja, kuri sudarė sutartį (vertė :5 561 690 409 Vengrijos forintų (HUF) (apie 18 500 000 eurų) dėl transporto bilietų pardavimo automatų gamybos, transportavimo, įrengimo ir visapusio eksploatavimo (toliau – T-Systems) ir BKK Budapesti Közlekedési Központ Zrt. – Vengrijos savivaldybės įsteigta įmonė, teikianti viešojo transporto paslaugas šiame mieste (toliau – BKK) ginčą su Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság

Pastabos:

Teisingumo Teismas nurodė, kad direktyvose 89/665 ir 92/13 tik numatyta, jog valstybės narės užtikrina, kad bet kuris asmuo, kuris yra arba buvo suinteresuotas sudaryti konkrečią sutartį arba kuriam buvo padaryta ar galėjo būti padaryta žala dėl tariamo

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

(Viešųjų pirkimų tarnybos viešųjų pirkimų arbitražo komisija, Vengrija; toliau – Arbitražo komisija) dėl šioms bendrovėms skirtų baudų dėl to, kad vykdydamos jas saistančią sutartį padarė pakeitimus, nevykdydamos naujų viešojo pirkimo procedūrų.

Atkreiptinas dėmesys, kad šalys šai sutartį keitė kelis kartus, pavyzdžiui dėl transporto bilietų pardavimo automatų centrinės kontrolės sistemos papildymo programinės įrangos moduliu, leidžiančiu šiuos bilietus įsigyti internetu taip pat dėl papildomo atlygio už įvairius sutarties pakeitimus. Arbitražo komisija laikėsi nuomonės, kad darant kiekvieną sutarties pakeitimą turėjo būti vykdoma nauja viešojo pirkimo procedūra. Ji priminė, kad sutarties šalys privalo paisyti viešųjų pirkimų teisėje numatytų reikalavimų sutarčių keitimo srityje ir vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo skyrė 165 straipsnio 3 dalies d punkto nuostatomis ji skyrė BKK 80 000 000 HUF (apie 258 941 euro) baudą, o T-Systems – 70 000 000 HUF (apie 226 573 eurus) baudą. Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog perkančioji organizacija turi užtikrinti, kad vykstant pirkimo procedūrai ūkio subjektai konkuruotų sąžiningai ir skaidriai, taip pat šios procedūros viešumą. Šioje byloje abi šalys nesutiko dėl skirtų baudų. T-Systems teigia, kad Viešųjų pirkimų įstatymo 141 straipsnio 8 dalyje įtvirtinta teisės norma skirta būtent perkančiajai organizacijai ir už šių reikalavimų pažeidimą atsako tik ši organizacija, jeigu imasi iniciatyvos pakeisti sutartį. BKK nurodė, kad nesutinka su sprendimu, prašo panaikinti skirtą piniginę baudą.

Šios bylos ginčo teisinis pagrindas – Direktyvos 89/665 2e straipsnis, 1 straipsnio 5 dalies, 2 straipsnio 3 dalies arba 2a straipsnio 2 dalies pažeidimai dėl kurių taikomos alternatyvios sankcijos. Pažymėtina, kad Valstybės narės gali numatyti, kad nuo perkančiosios organizacijos nepriklausoma peržiūros institucija, įvertinusi visus reikšmingus aspektus, turi nuspręsti, ar sutartis turėtų būti pripažinta negaliojančia, ar reikėtų taikyti alternatyvias sankcijas, kurios turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrąsančios.

Teisingumo Teismui pateikti 3 klausimai:

1. – II. Dėl baudos skyrimo konkurso laimėtojų pažeidusiam sutartį ir perkančiajai organizacijai
1-2 klausimais siekiama išsiaiškinti ar Direktyvos 2014/24 10, 29, 107, 109 ir 111 konstatuojamųjų dalių, 1 straipsnio 2 dalies ir 72 straipsnio nuostatomis draudžiama nacionalinės teisės norma ar nuostatos, kai, už pažeidimą dėl to, kad neteisėtai netaikė viešojo pirkimo procedūros tariamai pažeidus normas dėl sutarčių

pažeidimo, galėtų pasinaudoti peržiūros procedūromis. Šių direktyvų nuostatomis siekiama apsaugoti ūkio subjektus nuo perkančiosios organizacijos savivalės ir užtikrinti, kad visose valstybėse narėse egzistuotų veiksmingi peržiūros mechanizmai tam, kad būtų garantuotas veiksmingas Europos Sąjungos taisyklių viešųjų pirkimų srityje.

Direktyvos 2014/25 89 straipsnio 1 ir 2 dalyse išvardyti įvairūs atvejai, kada susitariančiosios šalys, t. y. perkančioji organizacija ir konkurso laimėtojas, gali keisti vykdomą sutartį nevykdant naujos pirkimo

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

keitimo, taip pat dėl to, kad nesilaikė sutarčių keitimo nuostatų, atsako ne tik perkančioji organizacija, bet ir su šia perkančiąja organizacija sutartį sudaręs konkurso laimėtojas, remiantis tuo, kad neteisėto sutarčių pakeitimo atveju buvo būtini bendri šalių veiksmai.

Teisingumo Teismas pabrėžė, kad iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad direktyvose 89/665 ir 92/13 tik numatyta, jog valstybės narės užtikrina, kad bet kuris asmuo, kuris yra arba buvo suinteresuotas sudaryti konkrečią sutartį arba kuriam buvo padaryta ar galėjo būti padaryta žala dėl tariamo pažeidimo, galėtų pasinaudoti peržiūros procedūromis. Šių direktyvų nuostatomis siekiama apsaugoti ūkio subjektus nuo perkančiosios organizacijos savivalės ir užtikrinti, kad visose valstybėse narėse egzistuojantys veiksmingi peržiūros mechanizmai tam, kad būtų garantuotas veiksmingas Europos Sąjungos taisyklių viešųjų pirkimų srityje taikymas, ypač tame etape, kai pažeidimus dar galima ištaisyti.

Dėl pirmojo ir antrojo klausimo Teisingumo Teismas nurodė, kad Direktyvos 2014/25 12, 113, 115 ir 117 konstatuojamosios dalys, taip pat 1 straipsnio 2 dalis ir 89 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamos nacionalinės teisės normos, pagal kurias, vykstant priežiūros institucijos ex officio pradėtai peržiūros procedūrai, leidžiama atsakomybę už pažeidimą taikyti ir baudą skirti ne tik perkančiajai organizacijai, bet ir konkurso laimėtojui, su kuriuo sudaryta viešojo pirkimo sutartis, tuo atveju, kai keičiant šią vykdomą sutartį neteisėtai netaikytos viešųjų pirkimų taisyklės.

Teisingumo Teismas pažymėjo, kad direktyvose 89/665 ir 92/13 siekiama apsaugoti ūkio subjektus nuo perkančiosios organizacijos savivalės ir užtikrinti, kad visose valstybėse narėse egzistuojantys veiksmingi peržiūros mechanizmai tam, kad būtų garantuotas veiksmingas Europos Sąjungos taisyklių viešųjų pirkimų srityje taikymas, ypač tame etape, kai pažeidimus dar galima ištaisyti (2020 m. kovo 26 d. Sprendimo *HUNGEOD ir kt.*, C-496/18 ir C-497/18, EU:C:2020:240, 72 punktas). Taigi reikia konstatuoti, kad Direktyvos 89/665 2e straipsnis ir Direktyvos 92/13 2e straipsnis (identiškos nuostatos) reikalauja, kad pažeidimo atvejais valstybės narės numatytų viešojo pirkimo sutarties negaliojimą arba alternatyvias sankcijas, kurios gali būti piniginių baudų skyrimas perkančiajai organizacijai.

Teisingumo Teismas nusprendė, kad Direktyvos 89/665 2e straipsnis ir Direktyvos 92/13 2e straipsnis susiję tik su peržiūra, kurią inicijuoja įmonės, kurios yra arba buvo suinteresuotos sudaryti konkrečią sutartį ir kurioms dėl tariamo pažeidimo buvo padaryta ar gali būti padaryta žala. Atsižvelgiant į suformuotą

procedūros, ir nesvarbu, ar apie tokių pakeitimą paskelbiamas skelbimas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

Pirminės pastabos dėl prejudicinių klausimų:

Pirma, pagal Chartiją ir direktyvas 89/665, 92/13, 2007/66 ir 2014/24 draudžiamos nacionalinės teisės normos, kuriose numatyta, kad, vykstant priežiūros institucijai ex officio pradėtai procedūrai, leidžiama atsakomybę už pažeidimą taikyti ir baudą skirti ne tik perkančiajai organizacijai, bet ir konkurso laimėtojui, su kuriuo sudaryta viešojo pirkimo

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

Teisingumo Teismo jurisprudenciją, esant tokioms sąlygoms nedraudžiama, kad priežiūros institucija *ex officio* pradėtų peržiūros procedūrą arba kad už pažeidimą, padarytą vykdomą viešojo pirkimo sutartį pakeitus pažeidžiant viešųjų pirkimų taisyklės, atsakomybė būtų taikoma ne tik perkančiajai organizacijai, bet ir konkurso laimėtojai ir atitinkamai sankcija baudos pavidalu būtų taikoma ne tik perkančiajai organizacijai, bet ir šiam konkurso laimėtojai.

Teisingumo Teismas priminė, kad Direktyvos 2014/25 1 straipsnio 2 ir 12 dalyse apibrėžta šios direktyvos materialinė taikymo sritis ir taikymo *ratione personae* sritis, išsamiau apibrėžta „perkančiosios organizacijos“ sąvoka, negalima daryti išvados, kad konkurso laimėtojams, su kuriais sudarytos viešojo pirkimo sutartys, netaikomos šioje direktyvoje numatytos teisės normos. Papildomai Teisingumo Teismas pabrėžė, kad Direktyvos 2014/25 1 straipsnio 2 dalyje vartojama sąvoka „ekonominės veiklos vykdytojai“ apima pirkimą, kai jame dalyvauja vienas ar daugiau perkančiųjų subjektų dėl vykdomų darbų, prekių ar paslaugų įsigijimo nuostatos taikytinos ir konkurso laimėtojams, su kuriais sudarytos viešojo pirkimo sutartys.

Taip pat Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Direktyvos 2014/25 II antraštinės dalies IV skyriuje, kuriame reglamentuotas sutarčių vykdymas, esantis 89 straipsnis „Sutarčių keitimas jų galiojimo laikotarpiu“ patvirtina, kad ši direktyva taikoma konkurso laimėtojams, su kuriais sudarytos sutartys. Svarbu, kad šios direktyvos 89 straipsnio 5 dalyje numatyta privalomai vykdyti naują pirkimo procedūrą, kai daromi kiti viešojo pirkimo sutarties pakeitimai, nei numatyti šio straipsnio 1 ir 2 dalyse. Tuo remiantis darytina išvada, kad reikalaujama vykdyti naują pirkimo procedūrą, kai daromi pakeitimai numato iš esmės skirtingas sąlygas, nei nustatytosios pradinėje sutartyje, ir taip parodo šalių valią iš naujo derėtis dėl esminių tokios sutarties sąlygų (pagal analogiją žr. 2008 m. birželio 19 d. Sprendimo *pressetext Nachrichtenagentur*, C-454/06, EU:C:2008:351, 34 punktą ir 2010 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-160/08, EU:C:2010:2, 99 punktą).

sutartis, tuo atveju, kai atliekant šios vykdomos sutarties pakeitimus neteisėtai netaikytos viešųjų pirkimų taisyklės.

Antra, Chartijos 41 straipsnio formuluotė nurodo, kad ji skirta ne valstybėms narėms, o tik Europos Sąjungos institucijoms, įstaigoms ir organams (2020 m. kovo 26 d. Sprendimo HUNGEOD ir kt., C-496/18 ir C-497/18, EU:C:2020:240, 63 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

Trečia, Chartijos 47 straipsnyje numatytos procesinės priemonės kandidatams ir konkurso dalyviams dėl perkančiosios organizacijos neteisėtų veiksmų ir teisė į veiksmingą teisinę

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

Atkreiptinas dėmesys, kad Direktyvos 2014/25 89 straipsnio 5 dalyje nenumatytos jokios pasekmės, kurias nacionalinės institucijos galėtų taikyti, jeigu vykdoma viešojo pirkimo sutartis būtų pakeista iš esmės - nevykdant naujos pirkimo procedūros.

Teisingumo Teismo išaiškinta, jog atsižvelgiant į tai, kad pagal Direktyvos 2014/25 1 straipsnio 2 dalį ir 89 straipsnį visiškai suderinimas neatliktas, todėl pagal šias nuostatas nedraudžiama, kad priežiūros institucijai vykdant *ex officio* pradėtą peržiūros procedūrą, atsakomybė už pažeidimą, padarytą dėl vykdomos viešojo pirkimo sutarties pakeitimo pažeidžiant viešųjų pirkimų taisykles, būtų taikoma ne tik perkančiajai organizacijai, bet ir konkurso laimėtojiui, su kuriuo ši sutartis sudaryta, ir atitinkamai, kad pastarajam kaip sankcija būtų taikoma bauda.

Antra, Teisingumo Teismas nurodė, jeigu nacionalinės teisės normose numatyta peržiūros procedūra, *ex officio* pradedama priežiūros institucijos, baigiasi tuo, kad konkurso laimėtojiui, su kuriuo sudaryta viešojo pirkimo sutartis, taikoma atsakomybė už pažeidimą (skiriama bauda) dėl vykdomos sutarties pakeitimų. Pažymėtina, kad skiriama bauda turi atitikti Europos Sąjungos teisę, jeigu tokia sutartis patenka į viešųjų pirkimų direktyvų materialinę taikymo sritį, nesvarbu, ar *ab initio*, ar nuo tada, kai padarytas neteisėtas jos pakeitimas. Teisingumo Teismo išaiškinta, kad tokia peržiūros ex officio procedūra turi būti laikomasi Europos Sąjungos teisės ir jos bendrųjų principų.

Apibendrinęs aukščiau nurodytus argumentus, Teisingumo Teismas nusprendė, kad Direktyvos 89/665 2e straipsnis ir Direktyvos 92/13 2e straipsnis yra susiję tik su peržiūra, kurią inicijuoja įmonės, kurios yra arba buvo suinteresuotos sudaryti konkrečią sutartį ir kurioms dėl tariamo pažeidimo buvo padaryta ar gali būti padaryta žala. Tokiomis sąlygomis pagal šiuos straipsnius nedraudžiama, kad priežiūros institucija *ex officio* pradėtų peržiūros procedūrą arba kad už pažeidimą, padarytą vykdant viešojo pirkimo sutartį ją pakeitus pažeidžiant viešųjų pirkimų taisykles, atsakomybė būtų taikoma ne tik perkančiajai organizacijai, bet ir konkurso laimėtojiui ir atitinkamai sankcija baudos pavidalu būtų taikoma ne tik perkančiajai organizacijai, bet ir šiam konkurso laimėtojiui su kuriuo sudaryta vykdoma viešojo pirkimo sutartis, tuo atveju, kai keičiant šią

gynybą, nešališką teismą (2020 m. kovo 26 d. Sprendimo HUNGEOD ir kt., C-496/18 ir C-497/18).

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

sutartį neteisėtai netaikytos viešųjų pirkimų taisyklės. *III. Dėl baudos skyrimo perkančiajai organizacijai už neteisėtai sudarytą sutartį*

3 klausimu siekiam išsiaiškinti, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar, jeigu į 1 ir 2 klausimus būtų atsakyta neigiamai, baudos, skiriamos už neteisėtą perkančiosios organizacijos ir konkurso laimėtojo sudarytos viešojo pirkimo sutarties pakeitimą, dydis turi būti nustatomas atsižvelgiant vien į egzistuojančius šių šalių sutartinius santykius, dėl kurių keičiant jas saistančią viešojo pirkimo sutartį jos turėjo veikti bendrai, ar reikia atsižvelgti atskirai į kiekvienos šių šalių veiksmus.

Teisingumo Teismas nustatė, kad nagrinėjamoje byloje aktualus proporcingumo principo turinys, kai vykstant peržiūros *ex officio* procedūrai reikia nustatyti konkurso laimėtoju, su kuriuo sudaryta viešojo pirkimo sutartis, skiriamos baudos dydį. Reikia priminti, kad pagal proporcingumo principą, kuris yra bendrasis Europos Sąjungos teisės principas, valstybių narių ar perkančiųjų organizacijų nustatytos taisyklės įgyvendinant viešųjų pirkimų direktyvas neturi viršyti to, kas būtina šiose direktyvose nurodytiems tikslams pasiekti (*šiuo klausimu žr. 2018 m. vasario 8 d. Sprendimo Lloyd's of London, C-144/17, EU:C:2018:78, 32 punktą ir 2020 m. sausio d. Sprendimo Tim, C-395/18, EU:C:2020:58, 45 punktą*).

Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas nusprendė, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar baudos, skirtos T-Systems, dydis yra proporcingas Viešųjų pirkimų įstatymo tikslams, priežiūros institucija arba prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tokio dydžio negali nustatyti vien atsižvelgdamas į aplinkybę, kad dėl jas saistančių sutartinių santykių šalys turi imtis bendrų veiksmų, kad galėtų pakeisti jų sudarytą viešojo pirkimo sutartį. Pažymėtina, kad skirtos piniginės baudos dydis turi būti nustatomas atsižvelgiant į atitinkamos viešojo pirkimo sutarties šalių elgesį ar veiksmus laikotarpiu, kuriuo jos numatė tą sutartį pakeisti. Tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamoje byloje, vertino konkurso laimėtojo elgesį, atsižvelgė į tai, kad jis ėmėsi iniciatyvos siūlyti pakeisti sutartį arba primygtinai siūlė, net reikalavo, perkančiosios organizacijos nevykdyti pirkimo procedūros jeigu nebus pakeisti minėta sutartis.

Teisingumo Teismas atsakant į trečiąjį klausimą nurodė, kad baudos, skiriamos už neteisėtą perkančiosios organizacijos ir konkurso laimėtojo sudarytos viešojo pirkimo sutarties pakeitimą, dydis turi būti nustatomas atsižvelgiant atskirai į kiekvienos šių šalių veiksmus.

Teisingumo Teismas konstatavo, kad:

**EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE**

1. Direktyvos 89/665 2e straipsnio 2 dalis, Direktyvos 92/13 2e straipsnio 2 dalis, Direktyvos 2007/66 19–21 konstatuojamosios dalys, Direktyvos 2014/25 12, 113, 115 ir 117 konstatuojamosios dalys, 1 straipsnio 2 dalis ir 89 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos nedraudžiamos nacionalinės teisės normos, pagal kurias vykstant priežiūros institucijos ex officio pradėti peržiūros procedūrai leidžiama atsakomybę už pažeidimą taikyti ir baudą skirti ne tik perkančiajai organizacijai, bet ir konkurso laimėtojui, su kuriuo sudaryta vykdoma viešojo pirkimo sutartis, tuo atveju, kai keičiant šią sutartį neteisėtai netaikytos viešųjų pirkimų taisyklės. Vis dėlto, kai nacionalinės teisės normose numatyta tokia galimybė, peržiūros procedūra turi atitikti Europos Sąjungos teisę, įskaitant jos bendruosius principus, jeigu atitinkama viešojo pirkimo sutartis patenka į viešųjų pirkimų direktyvų materialinę taikymo sritį, nesvarbu, ar ab initio, ar nuo tada, kai padarytas neteisėtas jos pakeitimas.
2. Baudos, skiriamos už neteisėtą perkančiosios organizacijos ir konkurso laimėtojo sudarytos viešojo pirkimo sutarties pakeitimą, dydis turi būti nustatomas atsižvelgiant atskirai į kiekvienos šių šalių veiksmus.

Bylos nuoroda:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=226485&pageIndex=0&doclang=lt&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5035009>

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

4. Teisingumo Teismo 2020 m. gegužės 28 d. prejudicinis sprendimas byloje Informatikgesellschaft für Software-Entwicklung (ISE) mbH prieš Stadt Köln

C-796/18

<...> kad sutartis būtų kvalifikuojama kaip „viešojo pirkimo sutartis“, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą, ji turi būti atlygintinė, o viešojo pirkimo sutartį sudariusiai perkančiajai organizacijai už atlygį pagal tą sutartį turi būti teikiama paslauga, kuria ši perkančioji organizacija tiesiogiai ekonomiškai suinteresuota. Be to, ši sutartis turi būti abipusė; abipusis pobūdis yra vienas iš esminių viešojo pirkimo sutarties požymių .<...>

Bylos esmė:

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas nagrinėjant Informatikgesellschaft für Software-Entwicklung (ISE) mbH ir Stadt Köln (Kelno miestas, Vokietija) ginčą dėl dviejų Kelno miesto ir Land Berlin (Berlyno federalinė žemė, Vokietija) sudarytų sutarčių, kuriose atitinkamai numatyta neatlygintinai perleisti šiam miestui priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų veiksmų valdymo programinę įrangą ir bendradarbiauti plėtojant minėtą programinę įrangą.

Perkančiosios organizacijos turėtų galėti nuspręsti bendrai teikti joms pavestas viešąsias paslaugas bendradarbiaudamos, neprivalėdamos laikytis kokios nors konkrečios teisinės formos. Toks bendradarbiavimas galėtų apimti visų rūšių veiklą, susijusią su paslaugų teikimu ir pareigomis, kurios yra nustatytos dalyvaujančioms organizacijoms arba kurias jos yra prisiėmusios, kaip antai vietos ar regioninės valdžios institucijų privalomos ar savanoriškos užduotys arba konkrečioms įstaigoms pagal viešąją teisę pavestos teikti paslaugos. Įvairių dalyvaujančių organizacijų teikiamos paslaugos nebūtinai turi būti identiškos.

Byloje sprendžiami klausimai susiję su Direktyvos 2014/24/ES – 2 straipsnio 1 dalies 5 punktu – 12 straipsnio 4 dalimi – 18 straipsnio 1 dalimi – „Atlygintinos sutarties“ ir Dviejų perkančiųjų organizacijų, siekiančių bendro

Pastabos:

Tisinugmo Teismas nurodė, kad žodžių junginys „visų rūšių veikla“ gali apimti papildomą viešųjų paslaugų teikimo veiklą, jeigu ši papildoma veikla padeda veiksmingai įgyvendinti su viešąja paslauga, kuri yra dalyvaujančių perkančiųjų organizacijų bendradarbiavimo dalykas, susijusius įgaliojimus. Direktyvos

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

viešojo intereso tikslo, Priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų veiksmų koordinavimo programinės įrangos neatlygintino perleidimo taip pat draudimo privačios įmonės padėtį padaryti privilegijuotą, palyginti su jos konkurentais. Siekiant įvykdyti tas sąlygas, bendradarbiavimas turėtų būti grindžiamas bendradarbiavimo koncepcija. Taip bendradarbiaujant nereikalaujama, kad visos dalyvaujančios organizacijos prisiimtų atsakomybę vykdyti pagrindines sutartines prievoles.

Teisingumo Teismas sprendė, ar susitarimas, kuriame, pirma, numatyta, kad perkančioji organizacija neatlygintinai perleidžia kitai perkančiajai organizacijai programinę įrangą ir kuris, antra, yra susijęs su bendradarbiavimo susitarimu, pagal kurį kiekviena tokio susitarimo šalis privalo neatlygintinai perleisti kitai šaliai būsimus šios programinės įrangos plėtojimus, kuriuos gali sukurti, yra „viešojo pirkimo sutartis“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2014/24 2 straipsnio 1 dalies 5 punktą.

Pirmiausia reikia priminti, kad

Teisingumo Teismas pažymėjo, kad „viešojo pirkimo sutartys“ apibrėžiamos kaip atlygintinės sutartys, kurios raštu sudaromos tarp vieno ar daugiau ekonominės veiklos vykdytojų ir vienos ar daugiau perkančiųjų organizacijų, kurių dalykas – darbų vykdymas, produktų tiekimas ar paslaugų teikimas. Taigi, kad sutartis būtų kvalifikuojama kaip „viešojo pirkimo sutartis“, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą, ji turi būti atlygintinė, o viešojo pirkimo sutartį sudariusiai perkančiajai organizacijai už atlygį pagal tą sutartį turi būti teikiama paslauga, kuria ši perkančioji organizacija tiesiogiai ekonomiškai suinteresuota. Be to, ši sutartis turi būti abipusė; abipusis pobūdis yra vienas iš esminių viešojo pirkimo sutarties požymių (pagal analogiją žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo Remondis, C-51/15, EU:C:2016:985, 43 punktą).

Nagrinėjamu atveju programinės įrangos perleidimo sutarties, tiek bendradarbiavimo sutarties tekstas leidžia daryti prielaidą dėl atlygio buvimo. Nors perleidimo sutarties 4 straipsnyje nurodyta, kad ši programinė įranga perleidžiama „neatlygintinai“, vis dėlto iš šios sutarties 1 straipsnio matyti, kad toks perleidimas yra „ilgalaikis“. Teisingumo Teismas nustatė, jog vieno iš partnerių atliekamas pagrindinėje byloje nagrinėjamos programinės įrangos pritaikymas yra susijęs su akivaizdžiu kito partnerio finansiniu interesu, jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nuspręstų, kad sutarčių visuma, kurią sudaro programinės įrangos perleidimo sutartis ir bendradarbiavimo sutartis, yra abipusio pobūdžio, reikėtų daryti išvadą, kad šios sutartys buvo sudarytos už atlygį, todėl yra įvykdytos šio sprendimo 40 punkte primintos viešojo pirkimo sutarties identifikavimo sąlygos. Sprendime atkreiptas dėmesys, kad neatlygintinas dviejų perkančiųjų organizacijų bendradarbiavimo susitarimas,

2014/24 33 konstatuojamosios dalies trečioje pastraipoje iš tiesų numatyta, kad bendradarbiaujant viešosioms institucijoms „nereikalaujama, kad visos dalyvaujančios organizacijos prisiimtų atsakomybę vykdyti pagrindines sutartines prievoles, jeigu tik įsipareigojama prisidėti prie konkrečios viešosios paslaugos teikimo bendradarbiaujant“.

Taip pat Teisingumo Teismas nurodė, kad iš ankstesnės jurisprudencijos dėl Direktyvos 2004/18 matyti, kad Europos Sąjungos teisės normos viešųjų pirkimų srityje netaikomos viešųjų subjektų bendradarbiavimą numatančioms sutartims, kuriomis siekiama užtikrinti su viešąja

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

pagal kurį kiekviena tokio susitarimo šalis privalo neatlygintinai perleisti kitai šaliai būsimus šios programinės įrangos plėtojimus, laikomas viešojo pirkimo sutartimi.

Teisingumo Teismas nusprendė:

1. Direktyva 2014/24 turi būti aiškinama taip, kad susitarimas, kuriame, pirma, numatyta, kad perkančioji organizacija neatlygintinai perleidžia kitai perkančiajai organizacijai programinę įrangą, ir kuris, antra, yra susijęs su bendradarbiavimo susitarimu, pagal kurį kiekviena tokio susitarimo šalis privalo neatlygintinai perleisti kitai šaliai būsimus šios programinės įrangos plėtojimus, kuriuos gali sukurti, yra „viešojo pirkimo sutartis“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies 5 punktą, jei tiek iš šių susitarimų teksto, tiek iš taikomų nacionalinės teisės aktų matyti, jog programinė įranga iš principo bus pritaikoma.
2. Direktyvos 2014/24 12 straipsnio 4 dalis turi būti aiškinama taip, kad perkančiųjų organizacijų bendradarbiavimas gali nepatekti į šioje direktyvoje numatytą viešojo pirkimo sutarčių sudarymo taisyklių taikymo sritį, jei šis bendradarbiavimas susijęs su papildoma viešųjų paslaugų teikimo veikla, kurią turi vykdyti, kad ir atskirai, kiekvienas tokiobendradarbiavimo dalyvis, jei ši papildoma veikla padeda veiksmingai teikti minėtas viešąsias paslaugas.
3. Direktyvos 2014/24 12 straipsnio 4 dalis, siejama su šios direktyvos 33 konstatuojamosios dalies antra pastraipa ir 18 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinama taip, kad remiantis vienodo požiūrio principu dėl perkančiųjų organizacijų bendradarbiavimo privačios įmonės padėtis neturi būti daroma privilegijuota, palyginti su jos konkurentais.

Bylos nuoroda:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=226863&pageIndex=0&doclang=lt&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5035009>

paslauga susijusių jiems bendrų įgaliojimų įgyvendinimą, jei tokios sutartys sudarytos tik tarp viešųjų subjektų, nedalyvaujant privačiai šaliai.

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

5. Teisingumo Teismo 2020 m. birželio 4 d. prejudicinis sprendimas byloje Remondis GmbH prieš Abfallzweckverband Rhein-Mosel-Eifel,

C-429/19

<...> Direktyvos 2014/24/ES 12 straipsnio 4 dalį, aiškinimą patvirtina minėtos direktyvos 31 konstatuojamosios dalies antroji pastraipa, kurioje skelbiama, jog vien tai, kad abi susitarimo šalys yra viešosios valdžios institucijos, savaime nereiškia, jog viešųjų pirkimų taisyklės netaikomos<...>

Bylos esmė:

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014, p. 65), 12 straipsnio 4 dalies a punkto išaiškinimo.

Prašymas pateiktas nagrinėjant Remondis GmbH ir Abfallzweckverband Rhein-Mosel-Eifel (Reino-Mozelio-Eifelio atliekų tvarkymo asociacija, Vokietija; toliau – asociacija) ginčą dėl sutarties dėl Landkreis Neuwied (Noivydo rajonas, Vokietija) atliekų apdorojimo mechaniniame biologiniame atliekų apdorojimo įrenginyje sudarymo.

Šioje byloje viešojo pirkimo sutartį dėl atliekų perdirbimo sudarė asociacija, kuri pati yra perkančioji organizacija, ir kuri gali tik sąvartynuose šalinti atliekas, kurių negalima perdirbti (t. y. atliekas, kurios iš esmės susidaro namų ūkiuose ir kuriose nėra arba beveik nėra medžiagų, kurias galima būtų perdirbti) ir Majeno – Koblenco bei Kochemo – Cello rajonai, o taip pat Koblenco miestas, kurie asociaciją kontroliuoja kartu. Pažymėtina, kad asociacija neturi mechaninio biologinio atliekų perdirbimo įrenginio, o apie 80 % savivaldybės atliekų perdirbimo ir šalinimo operacijų asociacija paveda atlikti privačioms įmonėms.

Šalys susitarimą sudarė 2018 m. spalio 1 d., dešimties metų laikotarpiui.

Pastabos:

Direktyva 2014/24/ES – 12 straipsnio 4 dalis – dėl viešojo pirkimo sutarčių sudarytų tarp viešojo sektoriaus subjektų. – Europos Parlamento ir Tarybos 2004 m. kovo 31 d. direktyva 2004/18/EB dėl viešojo darbų prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo.

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

Rajonas kiekvienu konkrečiu atveju susitaria su asociacija dėl komunalinių atliekų apdorojimo ar šalinimo šiuose įrenginiuose ir prirėkus nukrypsta nuo šio susitarimo. Taip pat šalys įsipareigojusios bendradarbiauti, visuomet vadovaudamosi visiško pasitikėjimo ir lojalumo principais tam, kad būtų įgyvendinti šiuo susitarimu siekiami tikslai, ir informuoti viena kitą apie bet kokią įvykių eigą ar bet kokią situacijos pasikeitimą, galinčius turėti įtakos šio susitarimo vykdymui.

Teisingumo Teismas pažymėjo, kad „tikro bendradarbiavimo“ reikalavimas išplaukia iš patikslinimo, pateikto Direktyvos 2014/24 33 konstatuojamosios dalies trečioje pastraipoje, pagal kurią bendradarbiavimas turėtų būti „grindžiamas bendradarbiavimo koncepcija“, nebent būtų manoma, kad Europos Sąjungos teisės aktų leidėjo ketinimas buvo įtvirtinti nuostatą, grindžiamą bendradarbiavimu, kuris nėra tikras, arba nepaisyti perkančiųjų organizacijų horizontalaus bendradarbiavimo naudingumo. Darytina išvada, kad bendras visų bendradarbiavimo susitarimo šalių dalyvavimas yra būtinas siekiant užtikrinti, kad viešosios paslaugos, kurių teikimą jos turi užtikrinti, būtų teikiamos ir kad ši sąlyga neturėtų būti laikoma įvykdyta, jei vienintelis tam tikrų susitariančiųjų šalių prisidėjimas pasireiškia tik išlaidų padengimu.

Viešojo sektoriaus subjektų bendradarbiavimo susitarimo sudarymas turi būti vertinamas kaip bendradarbiavimo tarp jo šalių rezultatas (*šiuo klausimu žr. 2009 m. birželio 9 d. Sprendimo Komisija / Vokietija, C-480/06, EU:C:2009:357, 38 punktą*). aptariamo susitarimo tikslas yra tik paslaugos įsigijimas, sumokant už ją atlyginimą. Esant šioms sąlygoms, o tai patikrinti turi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pagrindinėje byloje aptariamam viešajam pirkimui neturi būti taikoma Direktyvos 2014/24 12 straipsnio 4 dalyje numatyta išimtis. Taigi bendradarbiavimo susitarimo parengimas reiškia, kad viešojo sektoriaus subjektai, kurie ketina sudaryti tokį susitarimą, kartu apibrėžia savo poreikius ir su jais susijusius sprendimus. Tačiau toks poreikių įvertinimo ir apibrėžimo etapas paprastai yra vienašalis per įprastą viešojo pirkimo procedūrą. Pastaruoju atveju perkančioji organizacija iš tiesų tik paskelbia konkursą ir nurodo tik jos pačios apibrėžtas specifikacijas. Išnagrinėjęs bylą, Teisingumo Teismas nurodė, kad Direktyvos 2014/24 12 straipsnio 4 dalies (a) punktą reikia aiškinti taip, kad nėra perkančiųjų organizacijų

Iš Direktyvos 2014/24 12 straipsnio 4 dalies a punkto matyti, kad ši direktyva netaikoma išimtinai dviejų ar daugiau perkančiųjų organizacijų sudarytai sutarčiai, jeigu ja nustatomas ar įgyvendinamas dalyvaujančių perkančiųjų organizacijų bendradarbiavimas siekiant užtikrinti, kad viešosios paslaugos, kurias jos turi suteikti, būtų teikiamos siekiant bendrų jų tikslų.

**EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE**

bendradarbiavimo, kai perkančioji organizacija, savo teritorijoje atsakinga už viešojo intereso uždavinio vykdymą, šį uždavinį, kurį pagal nacionalinę teisę pavesta atlikti jai vienai ir dėl kurio reikia atlikti kelias operacijas, vykdo ne viena, bet vieną iš operacijų paveda atlikti už atlyginimą kitai nuo jos nepriklausančiai perkančiajai organizacijai, taip pat atsakingai už šio viešojo intereso uždavinio įgyvendinimą savo pačios teritorijoje.

Bylos nuoroda:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=226970&pageIndex=0&doclang=LT&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=6477026>

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

6. Teisingumo Teismo 2020 m. birželio 11 d. prejudicinis sprendimas byloje *Vert Marine SAS* prieš
Premier ministre,

C-472/19

Bylos esmė:

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/23/EB dėl koncesijos sutarčių suteikimo ir išaiškinimo.

Bendrovė *Vert Marine*, kurios specializacija yra deleguotasis sporto ir laisvalaikio įrangos valdymas, o pagrindinė veikla – koncesijos sutarčių, sudarytų su valdžios institucijomis, vykdymas, apskundė Conseil d'État (Valstybės Taryba, Prancūzija) tai, kad Ministras Pirmininkas implicitiškai atmetė jos prašymą panaikinti Dekreto Nr. 2016-86 19 ir 23 straipsnius. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Vert Marine SAS* ir *Premier ministre* (Ministras Pirmininkas) bei *ministre de l'Économie et des Finances* (Prancūzijos finansų ir ekonomikos ministras) ginčą dėl šios bendrovės pateikto prašymo panaikinti tam tikras 2016 m. vasario 1 d. Dekreto Nr. 2016-86 dėl koncesijos sutarčių (JORF, 2016 m. vasario 2 d., tekstas Nr.20) nuostatas.

Pagal Prancūzijos teisę „Koncesijos sutarčių sudarymo procedūroje negali dalyvauti: Asmenys, dėl kurių buvo priimtas galutinis apkaltinamasis nuosprendis už kurią nors nusikalstamą veiką, numatytą code pénal (Baudžiamajame kodekse tiksliai nurodytos nusikalstamos veikos), arba Code général des impôts (Bendrojo mokesčių kodekso straipsnius) 1741–1743, 1746 arba 1747

Pastabos:

Direktyva 2004/18/EB – 1 straipsnio 2 dalies a punktas – Viešieji pirkimai transporto paslaugų srityje – Savivaldybių bendradarbiavimo sutartis dėl socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo ir teikimo, pagrįsta vadinamoju „atsakingos savivaldybės“ modeliu, kaip jis suprantamas pagal Suomijos teisę. – Atsakomybės už paslaugų organizavimą perdavimas vienai iš atitinkamoje bendradarbiavimo teritorijoje esančių savivaldybių – „In house“ sutartis – Sutarties dėl transporto paslaugų sudarymas be konkurso su bendrove, kurios visos

**EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE**

straipsniuose, ir tuo atveju, kai koncesijos sutartys nėra Baudžiamojo kodekso 225 4 1 ir 225 4 7 straipsniuose nurodytos gynybos ar saugumo sričių koncesijos sutartys, arba tais atvejais, kai tokia nusikalstama veika buvo slepiama ir kai lygiavertė nusikalstama veika yra numatyta kitos Europos Sąjungos valstybės narės teisės aktuose. Minėtais atvejais draudimas dalyvauti koncesijos sutarčių sudarymo procedūroje pagal Baudžimajį kodeksą yra taikomas penkerius metus nuo apkaltinamojo nuosprendžio paskelbimo datos.

akcijos priklauso atsakingai savivaldybei“.

Šioje byloje Teisingumo Teismo buvo teiraujama dviem klausimais. Pirmuoju klausimu siekiama išsiaiškinti, ar ar pagal Direktyvos 2014/23 38 straipsnio 9 ir 10 dalis draudžiamos nacionalinės teisės normos, pagal kurias iš ekonominės veiklos vykdytojo atimama galimybė pateikti tokį įrodymą, jeigu jam automatiškai neleidžiama dalyvauti koncesijos sutarčių sudarymo procedūrose dėl priimto galutinio apkaltinamojo nuosprendžio už itin sunkias nusikaltimas veikas, už kurias nacionalinės teisės aktų leidėjas nusprendė bausti, siekdamas užtikrinti, kad viešieji pirkimai būtų vykdomi sąžiningai, o kandidatai – nepriekaištingos reputacijos.

Antru klausimu siekiama išsiaiškinti, ar tuo atveju, jeigu korekcinių priemonių, kurių ėmėsi ekonominės veiklos vykdytojas, tinkamumo patikrinimą galima pavesti teisminės institucijoms, kelios nacionalinėje teisėje numatytos teisminės priemonės, kaip antai atšaukimas, teisminė rehabilitacija, įrašo apie teistumą išbraukimas iš nuosprendžių registro biuletenio Nr. 2, gali būti laikomos atitinkančiomis Direktyvos 2014/23 38 straipsnio 9 dalyje įtvirtintą korekcinių priemonių sistemą.

Dėl pirmojo klausimo

Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2014/23 38 straipsnio 9 dalies pirmą pastraipą ekonominės veiklos vykdytojas, atsidūręs vienoje iš, be kita ko, 4 dalyje, nurodytų padėčių, gali pateikti įrodymų, kad ėmėsi pakankamų priemonių, kad įrodytų savo patikimumą, nepaisant to, kad yra atitinkamas pagrindas drausti jam dalyvauti procedūroje ir kad, jei tokių įrodymų pakanka, atitinkamam ekonominės veiklos vykdytojui netaikomas draudimas dalyvauti procedūroje. Taigi ši nuostata įtvirtina korekcinių priemonių sistemą (*self-cleaning*).

**EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE**

Teisingumo Teismas pažymėjo, kad neleidimas dalyvauti, nustatytas galutiniu teismo sprendimu, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2014/23 38 straipsnio 9 dalies trečią pastraipą, negali būti prilygintas neleidimui dalyvauti, kuris pagal nacionalinės teisės normas, kaip antai Nutarimo Nr. 2016-65 39 straipsnio 1 dalį, automatiškai numatytas visiems ūkio subjektams, galutiniu teismo sprendimu nuteistiems už kurią nors Direktyvos 2014/23 38 straipsnio 4 dalyje nurodytą nusikalstamą veiką. Antra, tokio aiškinimo nepaneigia ta aplinkybė, kad valstybės narės pagal Direktyvos 2014/23 38 straipsnio 10 dalį turi apibrėžti šio straipsnio įgyvendinimo sąlygas ir tuo tikslu turi aiškia diskreciją (*pagal analogiją žr. 2020 m. sausio d. Sprendimo Tim, C 395/18, EU:C:2020:58, 34 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją*).

Dėl antrojo klausimo

Dėl antrojo klausimo pirmos dalies Teisingumo Teismas nurodė, kad Direktyvos 2014/23 38 straipsnio 9 dalį sudarančių trijų pastraipų tekste nenurodyta, kokia institucija įgaliojama įvertinti ekonominės veiklos vykdytojo nurodytų korekcinų priemonių tinkamumą. Šiomis aplinkybėmis valstybės narės, nustatydamos šios nuostatos įgyvendinimo sąlygas pagal šios direktyvos 38 straipsnio 10 dalį, savo nacionalinės teisės aktuose turi tiksliai nurodyti įgaliojimą atlikti šį vertinimą turinčios institucijos tapatybę, kad ekonominės veiklos vykdytojas galėtų veiksmingai pasinaudoti teise, jam suteikta pagal minėtos direktyvos 38 straipsnio 9 dalies pirmą pastraipą.

Šiuo atžvilgiu tokį aiškinimą patvirtina Direktyvos 2014/23 71 konstatuojamoji dalis, kurioje nurodyta, kad nustatydamos procedūrinės ir esminės sąlygas, susijusias su Direktyvos 2014/23 38 straipsnio 9 dalies įgyvendinimu, valstybės narės turi turėti galimybę kiekvienai perkančiajai organizacijai arba kiekvienam perkančiajam subjektui suteikti galimybę įvertinti ekonominės veiklos vykdytojų nurodytų korekcinų priemonių tinkamumą arba patikėti šią užduotį kitoms centrinio ar decentralizuoto lygio valdžios institucijoms.

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

Teisingumo Teismas nusprendė:

1. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo 38 straipsnio 9 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiamos nacionalinės teisės normos, kuriose ekonominės veiklos vykdytojui, galutiniu teismo sprendimu nuteistam už kurią nors šios direktyvos 38 straipsnio 4 dalyje nurodytą nusikalstamą veiką ir kuriam dėl šios priežasties automatiškai draudžiama dalyvauti koncesijos sutarčių sudarymo procedūrose, nesuteikiama galimybė pateikti įrodymų, kad jis ėmėsi korekcinę priemonių, galinčių įrodyti, kad vėl yra patikimas.

2. Direktyvos 2014/23 38 straipsnio 9 ir 10 dalys turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas nedraudžiama korekcinę priemonių, kurių ėmėsi ekonominės veiklos vykdytojas, tinkamumo patikrinimo pavesti teisminėms institucijoms, su sąlyga, kad šiuo tikslu nustatyta nacionalinė sistema atitinka visus šios direktyvos 38 straipsnio 9 dalyje nustatytus reikalavimus ir kad taikoma procedūra yra suderinama su nustatytais terminais vykdant koncesijos sutarčių sudarymo procedūrą. Nedraudžiamos nacionalinės teisės normos, pagal kurias teisminėms institucijoms leidžiama atšaukti automatišką draudimą asmeniui dalyvauti koncesijos sutarčių sudarymo procedūrose, taikytą dėl jo priėmus apkaltinamąjį nuosprendį, panaikinti tokį draudimą arba išbraukti bet kokią teistumo įrašą iš nuosprendžių registro, su sąlyga, kad tokios teisminės procedūros tikrai atitinka šios sistemos taikymo sąlygas ir ja siekiamą tikslą ir konkrečiai leidžia, kai ekonominės veiklos vykdytojas pageidauja dalyvauti koncesijos sutarčių sudarymo procedūroje, laiku atšaukti jam taikomą draudimą, atsižvelgiant vien į tai, kad šio veiklos vykdytojo nurodytos ir kompetentingos teisminės institucijos pagal šioje nuostatoje numatytus reikalavimus įvertintos korekcinės priemonės yra tinkamos.

Bylos nuoroda:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=227298&pageIndex=0&doclang=LT&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=6484784>

**EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE**

**7. Teisingumo Teismo 2020 m. birželio 18 d. prejudicinis sprendimas
byloje Porin kaupunki**

C-328/19

<...> Direktyvos 2014/18/EB 1 straipsnio 2 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad sutartis, pagal kurią savivaldybės, šios sutarties šalys, vienai iš jų patiki organizuoti paslaugų teikimą už jas, nepatenka į Direktyvos 2004/18 taikymo sritį <...>

Bylos esmė:

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Porin kaupunki (Porio miestas, Suomija) inicijuotą bylą dėl šio miesto sudarytos viešojo transporto paslaugų sutarties su Porin Linjat Oy. 2012 m. liepos 1 d. įsigaliojusia bendradarbiavimo sutartimi (toliau – bendradarbiavimo sutartis dėl viešojo transporto) Porio, Harjavalto, Kokemeki, Ulvilos miestai ir Nakilos savivaldybė (Suomija) nusprendė patikėti tam tikras su transportu susijusias užduotis Porio miesto savivaldybei, kaip kompetentingai vietos institucijai.

2012 m. gruodžio 18 d. sudaryta bendradarbiavimo sutartyje dėl socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo ir teikimo (toliau – bendradarbiavimo sutartis dėl sveikatos priežiūros paslaugų) tarp Porio bei Ulvilos miestų ir Merikarvijos savivaldybių. Šioje sutartyje numatyta, kad socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų priemonės yra viena sistema, kurią atsakinga savivaldybė (Porio miesto savivaldybė) ir kitos susitariančiosios savivaldybės plėtoja kartu.

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

Teisingumo Teismas buvo prašoma priimti prejudicinį sprendimus šiais klausimais:

1. Ar Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 2 dalies (a) punktas turi būti aiškinamas kaip „atsakingos savivaldybės“ modelis, įtvirtintas savivaldybių bendradarbiavimo sutartyje, atitinka į šios direktyvos taikymo sritį nepatenkančiam įgaliojimų perdavimui.
2. Jei „atsakingos savivaldybės“ modelis, įtvirtintas bendradarbiavimo sutartyje, atitinka įgaliojimų perdavimui keliamus reikalavimus: ar tuo atveju, kai perdavus įgaliojimus sudaromos sutartys, viešasis subjektas, kuriam perduoti įgaliojimai, laikomas perkančiąja organizacija ir ar šis viešasis subjektas, remdamasis kitų savivaldybių jam perduotais įgaliojimais, gali kaip atsakinga savivaldybė sudaryti viešojo paslaugų pirkimo sutartis su subjektu, kuris su juo susijęs, neskelbdamas konkurso, jei, nesant atsakingos savivaldybės, šis viešasis paslaugų pirkimas būtų jam įgaliojimus perdavusių savivaldybių kompetencija.
3. Jei „atsakingos savivaldybės“ modelis, įtvirtintas bendradarbiavimo sutartyje, atitinka horizontaliam bendradarbiavimui keliamus reikalavimus: ar bendradarbiaujančios savivaldybės gali be konkurso sudaryti viešojo paslaugų pirkimo sutartis su viena iš bendradarbiaujančių savivaldybių, jeigu subjektai tarpusavyje susiję.

Dėl pirmojo klausimo

Pagal bendradarbiavimo sutartį dėl sveikatos priežiūros paslaugų savivaldybės, šios sutarties šalys, perduoda Porio miesto savivaldybei atsakomybę organizuoti socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų teikimą šiose savivaldybėse. Šis savanoriškas įgaliojimų perdavimas grindžiamas Įstatymu, atsakomybė už socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų teikimo bendradarbiavimo teritorijoje organizavimą praktiškai patikėta bendram organui. Nagrinėjamu atveju, pirma, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagal bendradarbiavimo sutartį dėl sveikatos priežiūros paslaugų savivaldybės, šios sutarties šalys, perduoda Porio miestui atsakomybę organizuoti socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų teikimo bendradarbiavimo teritorijoje bendram organui.

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

Bendradarbiavimo sutartyje numatyta, kad socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų ekonominis valdymas yra toks: sudaromas biudžetas, šią sutartį sudariusios savivaldybės kartu rengia finansinį planą ir šių paslaugų planą, taip pat vykdoma išlaidų ir naudojimosi šiomis paslaugomis Atsižvelgiant į tai, tam, kad kompetencijos perdavimas tarp viešosios valdžios institucijų būtų laikomas vidaus organizavimo veiksmu, kuriam taikoma ESS 4 straipsnio 2 dalis, būtina, kad kompetenciją turinti valdžios institucija turėtų teisę organizuoti iš šios kompetencijos kylančių užduočių vykdymą ir sukurti su šiomis funkcijomis susijusią reguliavimo sistemą, taip pat, kad ji būtų savarankiška finansiniu požiūriu ir tai leistų jai užtikrinti minėtų funkcijų finansavimą. Taigi iš pradžių kompetenciją turėjusi valdžios institucija negali išsaugoti su tomis pačiomis funkcijomis susijusios pagrindinės atsakomybės, pasilikti tų funkcijų finansinės kontrolės arba iš anksto pritarti sprendimams, kuriuos ketina priimti jos paskirtas subjektas. Taigi kompetencijos perdavimas reiškia, kad naujai kompetenciją įgijusi valdžios institucija turi įgyvendinti šią kompetenciją savarankiškai ir pati atsakyti už jos įgyvendinimą (*šiuo klausimu žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo Remondis, C-51/15, EU:C:2016:985, 49 ir 51 punktus*).⁴⁹ Vis dėlto valdžios institucijos teisė veikti savarankiškai nereiškia, kad naujai kompetenciją įgijusiam subjektui negalėtų daryti įtakos joks kitas viešasis subjektas. Iš tiesų subjektas, kuris perduoda kompetenciją, gali išsaugoti tam tikrą teisę kontroliuoti su perduota viešąja paslauga susijusias funkcijas.

Dėl antrojo ir ketvirtąjo klausimų

Antruoju ir ketvirtuoju klausimais, kuriuos Teisingumo Teismas nagrino kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 2 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad dėl bendradarbiavimo sutarties, pagal kurią jos šalys perduoda vienai iš jų atsakomybę organizuoti paslaugas jų naudai, šią savivaldybę galima laikyti perkančiąja organizacija, kai sutartys sudaromos jau perdavus įgaliojimus, ir jai suteikiama teisė paslaugų, apimančių ne vien jos, bet ir kitų savivaldybių, tokios sutarties šalių, poreikius, teikimą be konkurso patikėti kontroliuojamam (in house) subjektui, jei, nesant tokio įgaliojimų perdavimo, minėtos savivaldybės turėtų pačios užtikrinti savo poreikius.

Teisingumo Teismas nurodė, kad valdžios institucijos teisė veikti savarankiškai nereiškia, kad naujai

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

kompetenciją įgijusiam subjektui negalėtų daryti įtakos joks kitas viešasis subjektas. Iš tiesų subjektas, kuris perduoda paslaugų teikimą, gali išsaugoti tam tikrą teisę kontroliuoti su perduota viešąja paslauga susijusias funkcijas. Tačiau dėl tokios įtakos, galinčios pasireikšti per tokį organą kaip bendra taryba, sudaryta iš anksčiau kompetenciją turėjusių vietos valdžios institucijų atstovų, draudžiama iš principo bet kokių būdu kištis į konkrečią tvarką. Vadinasi, siekiant nustatyti, ar kontroliuojamas (in house) subjektas didžiąją savo veiklos dalį vykdo jį kontroliuojančios vienos ar kelių perkančiųjų organizacijų naudai, reikia atsižvelgti į visą veiklą, kurią jis vykdo pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamas bendradarbiavimo sutartis. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, Teisingumo Teismas atsakydamas į antrąjį ir ketvirtąjį klausimus pažymėjo, kad Direktyvos 2004/18 1 straipsnio 2 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad dėl bendradarbiavimo sutarties, pagal kurią savivaldybės, šios sutarties šalys, perduoda vienai iš jų atsakomybę organizuoti paslaugas šių savivaldybių naudai, šią savivaldybę galima laikyti perkančiąja organizacija, kai sutartis sudaromos jau perdavus įgaliojimus, ir jai suteikiama teisė paslaugų, apimančių ne vien jos, bet ir kitų savivaldybių, tokios sutarties šalių, poreikius, teikimą be konkurso patikėti kontroliuojamam (in house) subjektui, jei, nesant tokio įgaliojimų perdavimo, minėtos savivaldybės turėtų pačios užtikrinti savo poreikius.

Bylos nuoroda:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=227567&pageIndex=0&doclang=lt&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=648890>

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

8. Teisingumo Teismo 2020 m. rugsėjo 10 d. prejudicinis sprendimas byloje Tax-Fin-Lex d.o.o.prieš Ministrstvo

C-367/19

<...> Direktyvoms 2002/20 ir 2002/21 neprieštarauja mokestis, kaip antai TCG. Pagrindas apmokestinti tokiu mokesčiu nėra tinklų ir elektroninio ryšio paslaugų teikimas ir kad abonento privatus naudojimasis judriojo telefono ryšio paslauga nėra tinklų ar elektroninio ryšio paslaugo teikimas <...>

Bylos esmė:

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Direktyvos 2014/24 taikymo srities. Prašymą pateikė Slovėnijoje įsteigta bendrovė Tax-Fin-Lex d.o.o. ir Ministrstvo za notranje zadeve (Vidaus reikalų ministerija, Slovėnija) (toliau – ministerija), turinti ginčą su ministerija dėl to, kad pastaroji atmetė per viešojo pirkimo procedūrą šios bendrovės pateiktą pasiūlymą.

Ministerija 2018 m. birželio 7 d. paskelbė apie priegios prie teisinės informacinės sistemos dviejų dalių pirkimą 24 mėnesių laikotarpiui. Ministerijos nustatyta numatoma šios sutarties vertė buvo 39 959,01 EUR.

Per nustatytą terminą ministerija gavo tik du pasiūlymus dėl pirmosios pirkimo dalies, įskaitant 0 EUR kainą pasiūliusios Tax-Fin-Lex, ieškovės pagrindinėje byloje, pasiūlymą.

2019 m. sausio 11 d. sprendimu Tax-Fin-Lex buvo informuota, pirma, kad jos pasiūlymas buvo atmestas dėl to, kad galutinė pasiūlymo kaina yra 0 EUR.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad Direktyvos 2014/24 2 straipsnio 1 dalies 5 punkte „viešojo pirkimo sutarties“ sąvoka apibrėžiama siekiant nustatyti jos taikymo atvejus, nereglamentuojant viešojo pirkimo procedūros. Jis nurodo, kad perkančioji organizacija, pradėdama tokią procedūrą pagrindinėje byloje, manė, jog privalės sumokėti atlygį už šioje sutartyje numatytas paslaugas. Konkurso dalyvių elgesys ir jų pasiūlymų turinys negalėjo turėti įtakos perkančiosios organizacijos atliekamam preliminariam vertinimui. Pradėjusi viešojo pirkimo

Pastabos:

Dėl 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB, iš dalies pakeistos 2017 m. gruodžio 18 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2017/2365.

Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, kaip matyti iš įprastos teisinės būdvardžio „atlygintinė“ reikšmės, jis apibrėžia sutartį, pagal kurią kiekviena šalis įsipareigoja mainais atlikti tam tikrus veiksmus (*šiuo klausimu žr. 2018 m. spalio 18 d. Sprendimo*

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

procedūrą ir gavusi pasiūlymus perkančioji organizacija privalėjo į juos atsižvelgti ir juos vertinti, atsižvelgdama tik į iš anksto nustatytus reikalavimus. Be to, perkančiosios organizacijos organizuoja sutarčių sudarymo procedūras, siekdamas ne sudaryti atlygintinę sutartį, o įsigyti prekes ar paslaugas. Nagrinėjamu atveju, net jei perkančioji organizacija būtų sutikusi su 0 EUR kainos pasiūlymu, ji būtų gavusi paslaugas, kurioms buvo paskelbtas viešojo pirkimo konkursas.

Teisingumas Teismas priminė, kad Direktyvos 2014/24 2 straipsnio 1 dalies 5 punkte „viešojo pirkimo sutartys“ apibrėžiamos kaip „atlygintinės sutartys, kurios raštu sudaromos tarp vieno ar daugiau ekonominės veiklos vykdytojų ir vienos ar daugiau perkančiųjų organizacijų, kurių objektas – darbų vykdymas, produktų tiekimas ar paslaugų teikimas“. Direktyvos 2014/24 2 straipsnio 1 dalies 5 punktą negali būti teisinis 0 Eur kainos pasiūlymo atmetimo pagrindas. Todėl ši nuostata neleidžia automatiškai atmesti vykdant viešojo pirkimo procedūrą pateikto pasiūlymo, pavyzdžiui, 0 Eur kainos pasiūlymo, pagal kurį ekonominės veiklos vykdytojas siūlo perkančiajai organizacijai atlikti darbus, tiekti prekes ar teikti paslaugas, kurias ši pageidauja įsigyti neatlygintinai. Šiomis aplinkybėmis, kadangi 0 Eur kainos pasiūlymas gali būti laikomas neįprastai mažos kainos pasiūlymu, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2014/24 69 straipsnį, tokį pasiūlymą gavusi perkančioji organizacija privalo vadovautis šioje nuostatoje numatyta procedūra ir prašyti konkurso dalyvio paaiškinti pasiūlymo kainą. Iš Direktyvos 2014/24 69 straipsnio logikos matyti, kad pasiūlymas negali būti automatiškai atmestas vien tuo pagrindu, kad pasiūloma 0 Eur kaina. Iš 69 straipsnio 1 dalies matyti, kad kai pasiūlyta kaina atrodo neįprastai maža, perkančiosios organizacijos reikalauja, kad konkurso dalyvis paaiškintų jame nurodytą kainą arba išlaidas, o tokie paaiškinimai visų pirma gali būti susiję su minėto straipsnio 2 dalyje nurodytais aspektais. Šie paaiškinimai padeda įvertinti pasiūlymo patikimumą ir nustatyti, kad, nors nagrinėjamame pasiūlyme konkurso dalyvis nurodė 0 Eur kainą, tai neturės įtakos tinkamam sutarties vykdymui. Išnagrinėjęs bylą, Teisingumo Teismas nurodė, kad pagal 3 dalį perkančioji organizacija turi įvertinti pateiktą informaciją, kreipdamasi į konkurso dalyvį, o atmesti pasiūlymą ji gali tik tuo atveju, kai pateiktų įrodymų nepakanka pagrįsti pasiūlytą mažą kainą arba sąnaudas. Taip pat pagal Direktyvos 2014/24 18 straipsnio 1 dalį privalo vertinti šią informaciją, laikydamasi konkurso

IBA Molecular Italy, C 606/17, EU:C:2018:843, 28 punktą). Šios sutarties abipusiai įpareigojamasis pobūdis yra esminis viešojo pirkimo sutarties požymis (šiuo klausimu žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo Remondis, C 51/15, EU:C:2016:985, 43 punktą; 2020 m. gegužės 28 d. Sprendimo Informatikgesellschaft für Software-Entwicklung, C 796/18, EU:C:2020:395, 40 punktą ir 2020 m. birželio 18 d. Sprendimo Porin kaupunki, C 328/19, EU:C:2020:483, 47 punktą).

**EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE**

dalyvių lygybės, nediskriminavimo, skaidrumo ir proporcingumo principų.

Teisingumo Teismas konstatavo, kad Direktyvos 2014/24 2 straipsnio 1 dalies 5 punktą turi būti aiškinamas kaip nesuteikiantis teisinio pagrindo atmesti konkurso dalyvio per viešojo pirkimo procedūrą pateikto pasiūlymo remiantis tik tuo, kad jame nurodyta kaina yra 0 EUR.

Bylos nuoroda:

[http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=2864&pageIndex=0&doclang=lt
&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=8257916](http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=2864&pageIndex=0&doclang=lt&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=8257916)

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

9. Teisingumo Teismo 2020 m. spalio 28 d. prejudicinis sprendimas byloje Pegaso Srl Servizi Fiduciari, Sistemi prieš Poste Tutela SpA

C-521/18

<...> Pagal Direktyvos 2014/23 21 ir 46 , 7 straipsnio 1 dalį Koncesijoms, suteikiamoms, kai juridinis asmuo daugiau nei 80 % savo veiklos vykdo atlikdamas užduotis, kurias jam patikėjo kontroliuojančioji organizacija ar perkantysis subjektas. <...>

Bylos esmė:

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas nagrinėjant Pegaso Srl Servizi Fiduciari, Sistemi di Sicurezza Srl ir YW (toliau kartu – Pegaso) ginčą su Poste Tutela SpA ir Poste Italiane SpA dėl skelbimo apie viešąjį durininkų, priėmimo ir įėjimų apsaugos paslaugų Poste Italiane ir kitų jos grupės bendrovių biuruose pirkimą atvirojo konkurso būdu teisėtumo. 2017 m. liepos 29 d. Poste Tutela, kurios 100 % akcijų tuo metu priklausė Poste Italiane, pradėjo atviro konkurso procedūrą, siekdama sudaryti bendruosius susitarimus dėl durininkų, priėmimo ir įėjimų apsaugos paslaugų Poste Italiane ir kitų jos grupės bendrovių biuruose; procedūra teritoriškai buvo suskirstyta į septynias dalis, o šias buvo galima grupuoti tarpusavyje; susitarimus ketinta pasirašyti 24 mėnesiams. Manoma, kad skelbimas apie konkursą prieštarauja tam tikroms Viešųjų pirkimų kodekso nuostatoms ir , Pegaso pateikė skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, o šis 2017 m. spalio 20 d. nutartimi dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo sustabdė konkurso procedūrą.

Dėl priimtimumo

Poste Italiane ir Italijos Vyriausybė ginčija prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtimumą ir teigia, kad ginčo, dėl kurio jis pateiktas, nebėra, nes pagrindinėje byloje aptariamas skelbimas apie konkursą buvo atšauktas.

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

Teisingumo Teismas priminė ankstesnę teismo jurisprudenciją, kad galima atsisakyti priimti prejudicinį sprendimą tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Europos Sąjungos teisės nuostatos išaiškinimas arba galiojimo vertinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė, arba Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teisines aplinkybes, būtinas tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (2019 m. spalio 1 d. Sprendimo *Blaise ir kt.*, C 616/17, EU:C:2019:800, 35 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

Dėl prejudicinių klausimų, susijusių su Direktyva 2014/25 ir Direktyvos 2004/17 (identiškas jų turinys)

Šioje byloje Teisingumo Teismas sprendė, ar perkantieji subjektai, Poste Tutela ir Poste Italiane turi „viešųjų įmonių“ statusą, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2014/25 4 straipsnio 2 dalį ir patenka į šios direktyvos taikymo *ratione personae* sritį.

Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad Direktyva 2004/17 yra taikoma ne tik sutartims, sudaromoms kurios nors iš 3–7 straipsniuose aiškiai nurodytų veiklos rūšių srityje, bet ir sutartims, kurios, nors ir kitokio pobūdžio, kaip tokios, paprastai gali patekti į 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos. Tuo remdamasis Teisingumo Teismas konstatavo, kad tuo atveju, kai perkančiojo subjekto sudaryta sutartis buvo susijusi su jo veikla, vykdoma šios direktyvos 3–7 straipsniuose nurodytuose sektoriuose, ir sutartis buvo sudaryta siejant ją su veikla viename iš šių sektorių ir siekiant vykdyti tokią veiklą, tokiai sutarčiai turėjo būti taikomos minėtoje direktyvoje numatytos procedūros (*šiuo klausimu žr. 2008 m. balandžio 10 d. Sprendimo Ing. Aigner*, C 393/06, EU:C:2008:213, 31 ir 56–59 punktus; taip pat 2018 m. balandžio 19 d. Sprendimo *Consorzio Italian Management ir Catania Multiservizi*, C 152/17, EU:C:2018:264, 26 punktą).

Taigi reikia pripažinti, kad prie su pašto paslaugų teikimu susijusių veiklos rūšių, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, priskiriama visa veikla, kuri faktiškai padeda vykdyti pašto paslaugų sektoriui priskiriamą veiklą ir leidžia ją atlikti tinkamai, atsižvelgiant į įprastas veiklos sąlygas, išskyrus veiklą, kuri vykdoma siekiant kitų tikslų nei atitinkamos sektorinės veiklos vykdymas. Nagrinėjamu atveju sunku įsivaizduoti, kad pašto paslaugos galėtų būti tinkamai teikiamos nesant durininkų, priėmimo ir įėjimų apsaugos paslaugų atitinkamo paslaugų teikėjo biuruose.

Atsižvelgiant į tai, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 34 punkte, Poste Italiane turi viešosios įmonės, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2014/25 4 straipsnio 2 dalį, statusą ir kad pagrindinėje byloje aptariamos paslaugos yra su pašto paslaugų teikimu susijusi veikla, kuri faktiškai padeda tas paslaugas teikti, ši direktyva pagrindinėje byloje aptariamai sutarčiai taikytina tiek *ratione personae*, tiek *ratione materiae*.

**EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE**

Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB, 13 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji taikoma veiklai, kurią sudaro durininkų, priėmimo ir įėjimų apsaugos paslaugų teikimas pašto paslaugų teikėjų biuruose, jeigu tokia veikla susijusi su pašto sektoriui priskiriama veikla, t. y. ji faktiškai padeda vykdyti šią veiklą, leisdama ją atlikti tinkamai, atsižvelgiant į įprastas veiklos sąlygas.

Bylos nuoroda:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=2308&pageIndex=0&doclang=LT&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=10384928>

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

10. Teisingumo Teismo 2020 m. lapkričio 18 d. prejudicinis sprendimas
Techbau SpA byloje prieš Azienda Sanitaria Locale AL

C-299/19

<...> Komercinis sandoris pagal Direktyvos 2000/35 2 straipsnio 1 punkto pirmąją pastraipą apibrėžiamas kaip „sandoriai tarp įmonių arba įmonių ir valstybės valdymo institucijų, kurių pagrindu už atlygį turi būti perduotos prekės ar suteiktos paslaugos“, tačiau aiškiai neminimas viešasis darbų pirkimas ir apskritai darbų atlikimas ir neapibrėžiamos joje vartojamos sąvokos „prekių perdavimas“ ar „paslaugų suteikimas“ (pagal analogiją su Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punkto išaiškinimu žr. 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo RL (Kovos su pavėluotu mokėjimu direktyva. <...>

Bylos esmė:

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Direktyva 2000/35/EB - kova su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius nagrinėjant Techbau SpA ir Azienda Sanitaria Locale AL (toliau ASL - Aleksandrijos visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų institucija, Italija) ginčą dėl delspinigių nuo sumos, mokėtinos už sutarties dėl ligoninės operacinio bloko įrengimo įvykdymą, sumokėjimo.

Direktyva 2000/35/EB - kova su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius dėl viešojo darbų pirkimo sutarties.

Direktyvos 2000/35 2 straipsnio 1 punkto pirma pastraipa turi būti aiškinama taip, kad viešojo darbų pirkimo sutartis yra komercinis sandoris, kuris lemia prekių tiekimą ar paslaugų teikimą, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, todėl patenka į šios direktyvos

Nr. 231 2 straipsnio 1 dalį. materialinę sritį.

2010 m. balandžio 29 d. ASL ir Techbau sudarė 7 487 719,49 EUR vertės viešojo pirkimo sutartį dėl tiekimo ir Ospedale Santo Spirito di Casale Monferrato (Saint Esprit de Casale Monferrato ligoninė, Italija) operacinio bloko „visiško“ įrengimo, naudojant iš anksto pagamintą modulinę sistemą. Sutartis apėmė šešias operacines su pagalbinėmis patalpomis ir susisiekimo koridoriais, taip pat visų civilinės inžinerijos darbų, susijusių su reikalingais

**EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE**

įrenginiais, atlikimą. Pridėtose specifikacijose buvo numatytas 90 dienų mokėjimo terminas, skaičiuojamas nuo sąskaitos gavimo, iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad sutartyje nustatytą atlyginimo sumą ASL pervedė labai vėluodama,

Teisingumo Teismui buvo pateiktas prejudicinis klausimas, ar Direktyvos 2000/35 2 straipsnio 1 punkto pirmoje pastraipoje vartojama sąvoka „komercinis sandoris“, kuri Įstatyminio dekreto Nr. 231 2 straipsnio 1 dalies a punktu buvo perkelta į Italijos teisę, apima tokią sutartį, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje.

Teisingumo teismas nurodė, jog šiuo atveju Sutartis sudaryta 2010 m. balandžio 29 d., ji patenka į Direktyvos 2000/35 taikymo sritį *ratione temporis*. Pažymėtina, kad pagrindinės bylos faktinės aplinkybės susijusios su pavėluotu ASL mokėjimo prievolės, numatytos su Techbau sudarytoje rangos sutartyje, kurios dalykas yra viešųjų darbų atlikimas, vykdymu. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šią sutartį, kurioje numatytas atlygis ir kurią sudarant ASL veikė kaip perkančioji organizacija, o Techbau – kaip konkursą laimėjusi įmonė, taigi, kaip ūkio subjektas, apima Direktyvoje 2004/18 vartojama sąvoka „viešasis pirkimas“, o konkrečiau – sąvoka „viešasis darbų pirkimas“. Primintina kalbant apie Direktyvos 2000/35 2 straipsnio 1 punkto pirmos pastraipos formuluotę, pažymėtina, jog šioje nuostatoje įtvirtintos dvi sąlygos, kad sandorį apimtų joje vartojama sąvoka „komercinis sandoris“. Pirmą, jis turi būti vykdomas tarp įmonių arba tarp įmonių ir valdžios institucijų ir, antra, turi būti tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos už atlygį (*pagal analogiją žr. 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo RL (Kovos su pavėluotu mokėjimu direktyva), C 199/19, EU:C:2020:548, 24 punktą*).

Be to, kadangi Direktyva 2000/35, priimta remiantis EB 95 straipsniu (dabar – SESV 114 straipsnis), buvo derinami valstybių narių teisės aktai siekiant vidaus rinkos sukūrimo ir veikimo, ją aiškinant galima atsižvelgti į sąvokas „prekės“ ir „paslaugos“, kaip jos suprantamos pagal SESV nuostatas, kuriose įtvirtintas laisvas prekių ir paslaugų judėjimas, ir į Teisingumo Teismo jurisprudenciją, kurioje aiškinamos šios pagrindinės laisvės (pagal analogiją žr. 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo RL (Kovos su pavėluotu mokėjimu direktyva), C 199/19, EU:C:2020:548, punktą).

Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad „prekės“, kaip jos suprantamos pagal SESV 28 straipsnio 1 dalį, reiškia gaminius, kuriuos galima įvertinti pinigais ir kurie patys gali būti komercinių sandorių dalykas (2018

**EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE**

m. sausio 23 d. Sprendimo Buhagiar ir kt., C 267/16, EU:C:2018:26, 67 punktas). Dėl sąvokos „paslaugos“ pažymėtina, kad SESV 57 straipsnio pirmoje pastraipoje ji apibrėžiama kaip paslaugos, kurios paprastai teikiamos už užmokestį ir kurių nereglamentuoja nuostatos dėl prekių, kapitalo ir asmenų judėjimo laisvės, o jo antroje pastraipoje pateikiami tam tikros veiklos, kurią apima ši sąvoka, pavyzdžiai, tarp kurių yra komercinio pobūdžio veikla.

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytus argumentus, Teisingumo Teismas nusprendė, kad Direktyvos 2000/35 2 straipsnio 1 punkto pirma pastraipa turi būti aiškinama taip, kad viešojo darbų pirkimo sutartis yra komercinis sandoris.

Bylos nuoroda:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=233868&pageIndex=0&doclang=lt&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=19232148>

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

11. Teisingumo Teismo 2020 m. lapkričio 25 d. sprendimas
byloje Europos komisija prieš Portugalijos Respubliką

C-49/19

<...>, Valstybės įsipareigojimų neįvykdymas – Elektroniniai ryšiai – Universaliosios paslaugos ir paslaugų gavėjų teisės, susijusios su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis – Direktyva 2002/22/EB – Tinklai ir paslaugos – 13 straipsnis – Įpareigojimų teikti universaliąją paslaugą finansavimas – Paskirstymo mechanizmas – Skaidrumo, kuo mažesnio rinkos iškraipymo, nediskriminavimo ir proporcingumo principai“ <...>

Bylos esmė:

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas nagrinėjant Europos Komisijos ieškinį Portugalijos Respubliką, kad nuo 2007 m. nustatydamą specialųjį įnašą paskirstant grynąsias sąnaudas, susijusias su (Įstatymas Nr. 35/2012 dėl Elektroninių ryšių įstatyme numatyto universaliųjų paslaugų kompensavimo fondo, skirtu finansuoti grynosioms sąnaudoms, patiriamoms teikiant universaliąsias paslaugas, steigimo.

Europos Komisija 2012 m. gruodžio 13 d. per sistemą „EU Pilot“ nusiuntė raštą Portugalijos Respublikai, kuriame paprašė jos pateikti paaiškinimus dėl kompensavimo fondo suderinamumo su Direktyvos 2002/22 13 straipsniu ir IV priedo B dalimi visų pirma dėl universaliosios paslaugos teikėjos PT Comunicações patirtų grynujų sąnaudų kompensavimo praeityje ir per laikotarpį iki jos naujo paskyrimo per konkursą, kaip universaliosios paslaugos teikėjos.

Portugalijos valdžios institucijos 2013 m. vasario 21 d. atsakė į šį raštą. Per 2014 m. spalio 23 d. įvykusį susitikimą su Europos Komisijos tarnybomis ir vėliau 2014 m. gruodžio 5 d. rašte buvo pateikta papildomos informacijos.

Kadangi atsakyme pateikta informacija Europos Komisijos netenkino, 2015 m. vasario 27 d. ji išsiuntė

Pastabos:

Direktyvos 2002/22 23 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Įpareigojimų teikti universaliąsias paslaugas grynosios sąnaudos gali būti paskirstytos tarp visų ar tik tarp tam tikrų kategorijų įmonių. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad sąnaudų paskirstymo mechanizmas laikytųsi skaidrumo,

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

Portugalijos Respublikai oficialų pranešimą. 2015 m. balandžio 29 d. atsakyme Portugalijos Respublika pakartojo, kad Portugalijos teisės aktus ir jų įgyvendinimą reikia laikyti suderinamais su Direktyvos 2002/22 reikalavimais, taip pat ir kiek tai susiję su skaidrumo, kuo mažesnio rinkos iškraipymo, nediskriminavimo ir proporcingumo principų laikymusi.

Ieškiniu Europos Komisija teigia, jog Portugalijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (Universaliųjų paslaugų direktyva).

Portugalijos Respublikos Vyriausybė laikydama skaidrumo, kuo mažesnio rinkos iškraipymo, nediskriminavimo ir proporcingumo principų, nustato universaliosios paslaugos grynųjų sąnaudų paskirstymo įmonėms, privalančioms mokėti įnašą, kriterijus pagal Elektroninių ryšių įstatymo 10 straipsnį (Nr. 35/2012) buvo įsteigtas universaliosios elektroninių ryšių paslaugos kompensavimo fondas, skirtas grynosioms sąnaudoms, patiriamoms dėl įpareigojimų teikti universaliąją paslaugą laikymosi, finansuoti ir šių sąnaudų paskirstymui įmonėms, privalančioms mokėti įnašus į šį fondą, užtikrinti (toliau – kompensavimo fondas).

Pažymėtina, kad kompensavimo fondas naudojamas finansuoti grynosioms universaliosios paslaugos sąnaudoms, nustatytoms įstatymais, jeigu (Nacionalinė ryšių tarnyba, Portugalija)] pagal to paties įstatymo 95 straipsnio 1 dalies b punktą ir 97 straipsnį pripažino šias sąnaudas per didelėmis, taip pat V skyriuje nurodytoms grynosioms universaliosios paslaugos sąnaudoms finansuoti.“ Šioje byloje Komisija tvirtina, kad Portugalijos Respublika pažeidė skaidrumo principą ir kuo mažesnio rinkos iškraipymo ir proporcingumo principus.

Teisingumo Teismo vertinimas dėl skaidrumo principo:

Pirmiausia Teisingumo Teismas pažymėjo, kad pagal Direktyvos 2002/22 13 straipsnio 3 dalį ir IV priedo B dalį prireikus valstybių narių pagal šios direktyvos 13 straipsnio 1 dalies b punktą nustatytu paskirstymo mechanizmu, be kita ko, turi būti laikomasi skaidrumo principo. Pagal tokį principą, kuris išplaukia iš lygybės principo, kaip ir pagal teisinio saugumo principą, reikalaujama, kad visos tokio paskirstymo mechanizmo sąlygos ir tvarka būtų įtvirtintos pakankamai prieinamose, aiškiose, tiksliose ir vienareikšmiškose nuostatose, kurių taikymą būtų galima numatyti, kad bet kuris deramai informuotas ir įprastai rūpestingas ūkio subjektas galėtų suprasti jų tikslią reikšmę ir būtų išvengta bet kokio savivalės pavojaus (*šiuo klausimu žr. 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimo Stanley International Betting ir Stanleybet Malta, C 375/17, EU:C:2018:1026, 57*

mažiausio (kuo mažesnio) rinkos iškraipymo, proporcingumo ir nediskriminavimo principų. Mažiausias rinkos iškraipymas reiškia, kad sąnaudos turėtų būti susigrąžinamos (įnašai turėtų būti susigrąžinami) taip, kad galutiniams paslaugų gavėjams tenkančios finansinės prievolės būtų kuo mažesnės, pavyzdžiui, kuo plačiau paskirstant įnašus į sąnaudas (kuo plačiau paskirstant įnašus).“

Šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalyje nurodyta:

„Skirdamos įmonės universaliosioms paslaugoms teikti visoje teritorijoje ar jos dalyje, valstybės narės taiko veiksmingą, objektyvų, skaidrų ir nediskriminacinį

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

punktą ir 2019 m. spalio 3 d. Sprendimo Irgita, C 285/18, EU:C:2019:829, 55 punktą).

Antra, šie parametrai turi būti nustatyti pagal objektyvius kriterijus, ką taip pat patvirtina Direktyvos 2002/22 IV priedo B dalis, atsižvelgiant į panašius, vadinasi, skaidrius elementus, kad ūkio subjektai galėtų apskaičiuoti savo tikėtinas sąnaudas ir pajamas (*pagal analogiją žr. 2001 m. gruodžio 6 d. Sprendimo Komisija / Prancūzija, C 146/00, EU:C:2001:668, 48 ir 49 punktus*). Darytina išvada, jog iš tokio principo kylančios valstybių narių pareigos skiriasi nuo pareigų, nustatytų pagal Direktyvos 2002/22 14 straipsnį, todėl pastarųjų pareigų laikymosi negali pakakti norint konstatuoti, kad nebuvo nepaisyta šios direktyvos 13 straipsnyje nurodyto skaidrumo principo. Europos Komisijos teigimu, specialusis įnašas buvo nustatytas Įstatymu Nr. 35/2012, Portugalijos Respublikai negali būti priekaištaujama nesilaikius skaidrumo principo remiantis vien tuo, kad prieš priimant šį įstatymą ūkio subjektai negalėjo numatyti savo pareigų mokėti tuo įstatymu nustatytą specialųjį įnašą. Iš tiesų skaidrumo principas negali būti toks platus, kad pagal jį būtų reikalaujama, kad subjektai, turintys mokėti įnašą, žinotų šio įnašo turinį dar prieš jį nustatant.

Taip pat Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Europos Komisija neteigė, kad specialiojo įnašo apskaičiavimo metodika pagrįsta kriterijais, kurie nebuvo pakankamai prieinami, aiškūs, tikslūs ar nuspėjami arba kurie buvo dviprasmiški. Be to, 2007–2013 m. laikotarpiu, per kurį Direktyva 2002/22 buvo visapusiškai taikoma, telekomunikacijų operatoriai negalėjo tikėtis, kad Portugalijos Respublika neįgyvendins galimybės, kuri jai suteikta šios direktyvos 13 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytais pagrindais.

Teisingumo Teismo vertinimas dėl kuo mažesnio rinkos iškraipymo ir proporcingumo principų:

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nustatė, kad kuo mažesnio rinkos iškraipymo principas Direktyvos 2002/22 23 konstatuojamojoje dalyje paaiškintas taip, jog juo siekiama, kad įnašai būtų „susigrąžinami taip, kad galutiniams paslaugų gavėjams tenkančios finansinės prievolės būtų kuo mažesnės, pavyzdžiui, kuo plačiau paskirstant įnašus į sąnaudas (kuo plačiau paskirstant įnašus)“. Taigi, atsižvelgiant į šį paaiškinimą ir į tai, ką pažymėjo Portugalijos Respublika, šiuo principu pirmiausia siekiama nurodyti, kaip turi būti paskirstoma universaliosios paslaugos teikėjų patiriama našta. Nagrinėjamu atveju Įstatymo Nr. 35/2012 18 straipsnio, reglamentuojančio specialiojo įnašo mokėjimo tvarką, 1 dalyje numatyta, kad šis įnašas išimtinai skirtas finansuoti 2007–2013 m. universaliosios paslaugos grynosioms sąnaudoms, kurias patvirtino Anacom ir dėl

mechanizmą, kad *a priori* gali būti paskirta bet kuri įmonė. Paskyrimo metodai užtikrina, kad universaliosios paslaugos bus teikiamos ekonominiu požiūriu efektyviai.“

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

kurių, kaip nusprendė ši institucija, universaliosios paslaugos teikėjui tenka pernelyg didelė našta; be to, šio straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad minėto įnašo suma gali siekti kiekvienos atitinkamos įmonės 3 % reikalavimus atitinkančios metinės apyvartos, ir galiausiai šio straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad vis dėlto ši suma niekada negali viršyti vertės, nustatytos proporcingai šį įnašą privalančių mokėti įmonių apyvartai paskirsčius universaliosios paslaugos teikėjo patirtas grynąsias sąnaudas. Šioje byloje didelė įnašo suma negali įrodyti, kad pats šis įnašas buvo neproporcingas ar juo buvo pažeistas kuo mažesnio rinkos iškraipymo principas. Kadangi minėtas įnašas atitiko universaliosios paslaugos teikėjo patirtų grynujų sąnaudų sumą ir buvo nuspręsta, kad šios sąnaudos yra nepagrįstai didelė našta už universaliosios paslaugos teikimą atsakingai įmonei, viena vertus, atitinkama valstybė narė turėjo kompensuoti šią nepagrįstai didelę našta nustatydamą vieną iš dviejų Direktyvos 2002/22 13 straipsnio 1 dalyje aprašytų mechanizmų.

Vis dėlto, priešingai, nei tvirtina Europos Komisija, dėl aplinkybės, kad specialiojo įnašo bazė buvo ūkio subjektų apyvarta metais, ėjusiais po šio įnašo įsigaliojimo, o ne jų apyvarta, susijusi su metais, kuriais PT Comuna de Sines teikė universaliąją paslaugą, nebuvo pažeisti proporcingumo ir kuo mažesnio rinkos iškraipymo principai, nes taip ūkio subjektams nustatyta finansinė našta buvo proporcinga rinkos daliai, kurią jie galėjo turėti būtent tada, kai ši našta jiems buvo nustatyta.

Šiuo atveju Europos Komisija pakankamai neįrodė, kad specialiuoju įnašu pažeisti kuo mažesnio rinkos iškraipymo ir proporcingumo principai, nurodyti Direktyvos 2002/22 13 straipsnio 3 dalyje ir IV priedo B dalyje.

Teisingumo Teismo vertinimas dėl nediskriminavimo principo

Pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją diskriminacija yra skirtingų taisyklių taikymas panašioms situacijoms arba tos pačios taisyklės taikymas skirtingoms situacijoms (1996 m. vasario 13 d. Sprendimo Gillespie ir kt., C 342/93, EU:C:1996:46, 16 punktas ir 2019 m. gruodžio 12 d. Sprendimo Instituto Nacional de la Seguridad Social (Pensijos priedas motinoms), C 450/18, EU:C:2019:1075, 42 punktas).

67 Iš tiesų ūkio subjektai, veikę rinkoje tuo metu, kai buvo patirtos sąnaudos, kurios turėjo būti kompensuotos specialiuoju įnašu, ir ūkio subjektai, kurių nebuvo šioje rinkoje, buvo vertinami vienodai, nes ir vieniems, ir kitiems buvo taikomas šis įnašas. Pastebėtina, jog nagrinėjamu laikotarpiu Portugalijos telekomunikacijų rinkoje buvo reorganizavimo atvejų, vis dėlto, šie reorganizavimo atvejai buvo vykdomi įmonių grupių viduje ir tarp

**EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE**

įmonių grupių, o ūkio subjektai, kuriuos Europos Komisija laiko naujais, iš tikrųjų yra ūkio subjektai, suformuoti po jau šioje rinkoje veikusių ūkio subjektų susijungimų.

Teisingumo Teismas nusprendė atmesti ieškinį.

Bylos nuoroda:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=234324&pageIndex=0&doclang=LT&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2733868>

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

12. **Teisingumo Teismo 2020 m. lapkričio 26 d. prejudicinis sprendimas byloje Autostrada Torino Ivrea Valle D’Aosta – Ativa S p A. prieš Presidenza del Consiglio dei Ministri, Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti, Ministero dell’Economia e delle Finanze, Autorità di regolazione dei trasporti**

C-835/19

<...> Direktyvos 2014/23 2 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa, siejama su šios direktyvos straipsniu ir 5 ir 68 konstatuojamosiomis dalimis, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nedraudžiama nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią perkančiosioms organizacijoms draudžiama suteikti greitkelių koncesijas, kurių galiojimas pasibaigė ar baigiasi, kurioms numatyta projektų finansavimo procedūra <...>

Bylos esmė:

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas nagrinėjant Autostrada Torino Ivrea Valle d’Aosta – Ativa SpA. (toliau – Ativa) ir Presidenza del Consiglio dei Ministri (Italijos Ministrų tarybos prezidiumas), Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti (Italijos infrastruktūros ir transporto ministerija, toliau – MIT), Ministero dell’Economia e delle Finanze (Italijos ekonomikos ir finansų ministerija) ir Autorità di regolazione dei trasporti (Italijos transporto reguliavimo įstaiga) ginčą dėl to, kad MIT atmetė du Ativa pateiktus projektų finansavimo pasiūlymus.

Ativa, bendrovė koncesininkė, administruojanti greitkelius, Pjemonto (Italija) teritorijoje pagal kelias koncesijas, iš kurių paskutinė baigė galioti 2016 m., administravo greitkelio A5 ruožą – apie 220 kilometrų. 2015 m. rugsėjo 25 d. pagal 2006 m. balandžio 12 d. decreto legislativo n. 163, Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/CE e 2004/18/CE (Istatyminis dekretas Nr. 163 dėl viešojo darbų, paslaugų ir prekių pirkimo kodekso, perkeltas direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB, GURI Nr. 100, 2006 m. gegužės 2 d.

Ativa 2016 m. rugsėjo 20 d. pateikė MIT antrą pasiūlymą dėl šios nutarties 18 punkte nurodytų projektų finansavimo. Ativa dėl abiejų sprendimų pateikė apeliacinį skundą

Pastabos:

Dėl Koncesijos sutarčių suteikimo:
Direktyva 2014/23/ES – 2 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa – straipsnis – Perkančiosios organizacijos teisė laisvai apibrėžti ir organizuoti procedūrą, per kurią pasirenkamas koncesininkas – Nacionalinės teisės nuostatos, draudžiančios pasinaudoti projektų

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE

Teisinis pagrindas - Direktyvos 2014/23 5, 8 ir 68 straipsnių konstatuojamosios dalys: pagal Europos Sąjungos teisę, įskaitant bet kurias su paslaugų kokybe ar kaina susijusias sąlygas, siekiant užtikrinti koncesijų atvėrimą konkurencijai ir pakankamą teisinį tikrumą [saugumą], tikslinga tam tikros vertės arba tam tikrą vertę viršijančioms koncesijoms nustatyti minimalų sutarčių suteikimo nacionalinių procedūrų koordinavimą, grindžiamą SESV principais. Koncesijos paprastai yra ilgalaikiai kompleksiniai susitarimai, kai koncesinininkas prisiima pareigas ir riziką, kuri tradiciškai tenka perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams ir paprastai priskiriama jų kompetencijai.

Teisingumo Teismas šioje byloje sprendė prejudicinį klausimą, ar Italijos naujojo Viešųjų sutarčių kodekso 183 straipsnyje reglamentuojama projektų finansavimo procedūra suderinama su Direktyva 2014/23, bet norima nustatyti, ar valstybė narė gali įpareigoti savo perkančiąsias organizacijas pasinaudoti koncesija greitkelių eksploatacijai ir taip uždrausti joms pasirinkti projektų finansavimo procedūrą ir pateikė žemiau nurodytus išaiškinimus:

- 1) Direktyvos 2014/23 tikslas tik nustatyti taisykles, kuriomis reglamentuojamos perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų pirkimų sudarant koncesiją, kurios vertė, kaip numatoma, yra ne mažesnė nei 8 straipsnyje nustatyta riba, procedūros. Atkreiptinas dėmesys, kad Direktyva 2014/23 taikoma tik tuo atveju, kai perkančioji organizacija arba perkantysis subjektas pradėjo koncesijos suteikimo procedūrą.
- 2) Direktyvos 2014/23 2 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa pripažįstamas laisvo nacionalinių, regionų ir vietos valdžios institucijų vykdomo administravimo pagal nacionalinę ir Europos Sąjungos teisę principas. Tos „valdžios institucijos“, kaip valdžios institucijos, turinčios norminio reguliavimo įgaliojimus, o ne kaip perkančiosios organizacijos arba perkantieji subjektai, gali nekliudomos spręsti, kaip geriausiai administruoti darbų vykdymą ar paslaugų teikimą, visų pirma siekiant užtikrinti aukštą kokybės, saugos ir prieinamumo lygį, lygiateisiškumą ir visuotinio prieinamumo bei naudotojų teisių propagavimą viešųjų paslaugų srityje.
- 3) Pagal Direktyvą 2014/23 institucijos gali pasirinkti vykdyti savo viešojo intereso užduotis, naudojamos nuosavus išteklius arba bendradarbiaudamos su kitomis valdžios institucijomis, arba šias užduotis pavesti ekonominės veiklos vykdytojams.
- 4) Šio aiškinimo negali paneigti minėtos direktyvos straipsnio 1 dalyje ir jos 68 konstatuojamojoje dalyje esantis

finansavimu greitkelių koncesijų sutarčių atveju. Šia direktyva neturėtų būti jokių būdu daromas poveikis valstybių narių ir viešųjų institucijų laisvei tiesiogiai atlikti darbus arba teikti paslaugas visuomenei arba tokių darbų atlikimą ar paslaugų teikimą.

**EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS (KONCESIJŲ) BYLOSE**

teiginys, kad perkančioji organizacija arba perkantysis subjektas gali laisvai organizuoti procedūrą, per kurią laikantis šios direktyvos pasirenkamas koncesininkas.

5) Nacionalinių, regionų arba vietos valdžios institucijų laisvė pagal Direktyvos 2014/23 2 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą nekliudomoms spręsti, kaip geriausiai administruoti darbų vykdymą ar paslaugų teikimą, vis dėlto nėra neribota. Priešingai, ji turi būti įgyvendinama laikantis pagrindinių SESV nuostatų, visų pirma laisvo prekių judėjimo, įsisteigimo laisvės ir laisvo paslaugų teikimo, taip pat iš jų išplaukiančių principų, kaip antai vienodo požiūrio, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo (*pagal analogiją žr. 2019 m. spalio 3 d. Sprendimo Irgita, C 285/18, EU:C:2019:829, 48 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; 2020 m. vasario 6 d. Sprendimo Pia Opera Croce Verde Padova, C 11/19, EU:C:2020:88, 45 punktą ir 2020 m. vasario 6 d. Sprendimo Rieco, C 89/19 – C 91/19, EU:C:2020:87, 37 punktą*).

Bylos nuoroda:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=234901&pageIndex=0&doclang=lt&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=17484982>